



การรักษาสิ่งแวดล้อมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

อชิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤศจิกายน 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา



คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร และคณะกรรมการควบคุม
มาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไปของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

.....

(นายวิฑูร นิลอุบล)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

..... ประธานกรรมการ

(.....)

..... กรรมการ

(.....)

..... กรรมการและเลขานุการ

(รองศาสตราจารย์ ศรีดิ ศกุลรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....



ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเรื่อง “การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดี ยิ่งจาก รศ.ศรุตี สกฤตรัตน์ โดยมี อาจารย์ยิวฑูร นิลอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ และ ดร.โกวิท กระจ่าง ในการคิดข้อแบบสอบถามการวิจัย รวมทั้ง อาจารย์กฤษฎา นันทเพชร และ อาจารย์สุปราณี ธรรมพิทักษ์ ในการแก้ไขปัญหาคความผิดพลาดระหว่างการจัดทำปัญหาพิเศษ ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากขาดการสนับสนุนจาก คุณสุวรรณ พูลศิลป์ศักดิ์กุล และ คุณดามพวรรณ อิมวณิช ที่ส่งเสริม สนับสนุน ด้วยแลเห็นความสำคัญของการศึกษามาตลอด รวมทั้ง พุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม จึงทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้สมบูรณ์ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หน่วยงาน และผู้สนใจศึกษาค้นคว้า พัฒนาต่อไป ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ จากใจจริง

อชิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล



ชื่อปัญหาพิเศษ	การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษา เขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	อริษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การรักษาตามศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ศึกษาการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนในวัยแรงงาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานในปัจจุบันส่วนบุคคล รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อให้เห็นภาพรวมของการรักษาศีลห้าในปัจจุบันของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน ในการเข้าไปอยู่ในสังคมอภิบาลที่ดี (good social governance) กลุ่มตัวอย่างคือ พุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15-60 ปี จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Chi-Square Test เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ3 เว้นจากการประพฤติผิดในกาม และศีลข้อ5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัยในระดับมากที่สุด ส่วนการรักษาศีลข้อ4 เว้นจากการพูดปดอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นคือ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า ดังนั้นหากองค์กร หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจต้องการศึกษาเรื่องการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานต่อไป อาจจะศึกษาวิจัยในเขต หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับ และควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึกต่อไป



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาด้านประชากร.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-9.....	7
วิสัยทัศน์ และพันธกิจสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.....	8
วิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์การพระพุทธศาสนา.....	8
จุดมุ่งหมายและพันธกิจแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ.....	8
ศีลห้า.....	9
แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม.....	10
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง.....	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการบริหารการปกครอง.....	18



สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เอกสารและงานวิจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับศิลปะ.....	20
ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	23
โครงสร้างการบริหารและการจัดองค์การที่เกี่ยวข้อง.....	24
กรอบการศึกษา.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
วิธีการศึกษา.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	27
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	28
วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 ผลการศึกษา.....	29
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
ตอนที่ 2 การรักษาศิลปะของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน.....	33
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน.....	37
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ.....	41
5 สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	43
สรุปผลของการศึกษา.....	43
อภิปรายผล.....	44
ข้อเสนอแนะ.....	44
บรรณานุกรม.....	46
ภาคผนวก	51



สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ..... 56



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถิติคดีอาชญากรรมที่วราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2544-2546.....	2
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	29
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	30
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	30
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	31
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	31
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	32
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัยในเขตสวนหลวง.....	32
9 ระดับการรักษาศีลข้อ1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	33
10 ระดับการรักษาศีลข้อ2 เว้นจากการลักทรัพย์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
11 ระดับการรักษาศีลข้อ3 เว้นจากการประพฤตินอกใจของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
12 ระดับการรักษาศีลข้อ4 เว้นจากการพูดปดของกลุ่มตัวอย่าง.....	36
13 ระดับการรักษาศีลข้อ5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัยของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
14 เพศของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	38
15 อายุของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	38
16 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	39
17 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	39
18 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	40
19 รายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า.....	40
20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน.....	41



สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	โครงสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์..... 24
2	โครงสร้างการอยู่ร่วมกันหรือศีลธรรมต้องเป็นตัวตั้งของการพัฒนาทุกชนิด..... 24
3	โครงสร้างพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ศตวรรษที่21 คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเกิดการเรียนรู้สู่ปัญญา..... 24



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตหากคนไทยต้องการอ่านออกเขียนได้ จะต้องไปศึกษาเล่าเรียนในวัด ไม่เว้นแม้แต่วิชาที่ว่าด้วยหลักการบริหารการปกครอง ก็อาศัยประยุกต์จากการเรียนทางธรรม เห็นได้ชัดจากการปกครอง สมัยพระยาสิทธิ พระบรมไตรโลกนาถ ฯลฯ ทรงใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการปกครองประเทศ จวบจนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เพิ่งจะมีวิชาเฉพาะด้านหลักการบริหารการปกครอง ซึ่งได้เลียนแบบหลักสูตรจากต่างประเทศ ถึงกระนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ก็ทรงเลือกใช้ธรรมปกครองประเทศ (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2543) เห็นได้จากพระปฐมบรมราชโองการ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเถลิงถวัลยราชสมบัติ เป็นพระมหากษัตริย์ราชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 5 พ.ค. 2493 มีใจความว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทรงใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารปกครองประเทศ ซึ่งได้แก่

1. ทาน คือให้โดยไม่หวังประโยชน์
2. ศีล คือประพฤติตัวดี ยึดศีลห้าเป็นหลัก
3. ปริจาคะ คือการบริจาค
4. อาชวะ คือความซื่อตรง ไม่โก่งกิน
5. มัททวะ คือความอ่อนโยน
6. ตปะ คือความเพียร
7. อักโกธะ คือความไม่โกรธ
8. อวิหิงสา คือความไม่เบียดเบียน
9. ขันติ คือความอดทน
10. อวิโรธนะ คือรักษาในสิ่ง

ที่ถูกต้อง

หลังจากมีพระปฐมบรมราชโองการแล้ว พระองค์ทรงมีความเพียรในการใช้ “ความรู้คู่คุณธรรม” บริหารปกครองแผ่นดินไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน และประเทศชาติมาโดยตลอด

แต่ปัจจุบันสังคมไทยมีสภาพเสื่อมถอย ทั้งที่เป็นเมืองพุทธ ซึ่งเห็นได้จากสถิติคดีอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในช่วงปี พ.ศ. 2544-2546 ที่เพิ่มขึ้นดังตารางต่อไปนี้



ตารางที่ 1 สถิติคดีอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2544-2546

	2544	2545	2546
1. สัดส่วนคดี/ประชากร			
สัดส่วนคดีอาชญากรรม/พันคน	1.60	1.70	2.00
2. จำนวนคดีอาชญากรรมรวม (ราย)	101,486	107,264	126,150
2.1 คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ (ราย)	7,981	7,938	11,077
2.2 คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ราย)	30,296	33,461	48,193
2.3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ราย)	63,212	65,865	66,880

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์ (2546, หน้า 254) เห็นว่าเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมามุ่งเน้นการแข่งขัน เพื่อสร้างความมั่งคั่งในด้านรายได้ ทำให้คนไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น เกิดการหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมหายไปพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน

จากข้อมูลดัชนีความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2547 สะท้อนปัญหาสังคมไทยว่า คนไทยอยู่ดีมีสุขเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง...แต่มีประเด็นปัญหาหลายเรื่องที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ ความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชากรในทุกพื้นที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งปัญหาอุบัติเหตุ การกระทำประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกายและเพศ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เป็นคุณต่อร่างกายและสติปัญญา เช่น บุหรี่ เหล้า อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ นำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ มากมาย ส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนคนไทย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2548) เผยผลวิจัยพฤติกรรมกรรมกรบริโภครสุรา เบียร์ และสารเสพติดของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย และถูกควบคุมตัวให้มาฝึกอบรมในสถานพินิจฯ จำนวน 121 ราย อายุระหว่าง 9-23 ปี เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ส.ค. 2547 - พ.ค. 2548 พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีพฤติกรรมสูบบุหรี่ร้อยละ 95.90 ดื่มเหล้าร้อยละ 85.10 เสพยาบ้าร้อยละ 69.40 เพราะอยากลองร้อยละ 75.00 เพื่อนชักชวนร้อยละ 92.60 การดื่มสุรากระตุ้นให้กระทำผิด ทั้งการข่มขืน โทรมหญิง ทำร้ายร่างกาย และก่อคดีฆาตกรรม ซึ่งเด็กที่ต้องโทษร้อยละ 38.00 ดื่มสุราก่อนจะทำผิดไม่เกิน 5 ชม.ขณะที่ทำผิดยังอยู่ในสภาพมึนเมา แม้เด็กจะไม่ได้ดื่มเหล้าก่อนก่อเหตุ แต่ก็งุนใจให้ลักทรัพย์ จี้ ปล้น เด็กร้อยละ 80.00 มาจากครอบครัวที่มีคนสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า โดยเด็กร้อยละ 59.20 เห็นว่าการใช้สารเสพติดทั้งเหล้า บุหรี่ มีประโยชน์ทำให้ขยัน คลายเครียด ลืมทุกข์ เพลิดเพลิน



นอกจากนี้ผู้พาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวบรวมผลวิจัยสื่อลามก (2547) พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 45.00 ไม่เคยไปทำบุญตักบาตร ร้อยละ 65.00 ไม่เคยฟังเทศน์ และร้อยละ 40.00 ไม่เคยใช้เวลากับครอบครัว แต่เด็กไปโตในห้างสรรพสินค้า แม้แต่วัยรุ่นต่างจังหวัดร้อยละ 60.00 ต้องเข้าห้างสรรพสินค้า คูหนังกานอาหารฟาสต์ฟู้ดเป็นกิจวัตร ต้องมีโทรศัพท์มือถือ และชอบเล่นแชตและเกมในอินเทอร์เน็ต... เด็กในเมืองร้อยละ 40.00 เริ่มเสพสื่อลามกตั้งแต่ประถมตอนปลาย แต่ที่เริ่มมากที่สุดคือระดับประถม.6 วัยรุ่นชายเริ่มเสพจากสื่อวีซีดี ขณะที่วัยรุ่นหญิงเริ่มจากการ์ตูน โดยพบว่าวัยรุ่นไทยร้อยละ 30.00 อ่านการ์ตูนเป็นประจำ พ่อแม่ไม่ทันระวัง เพราะคิดว่าเป็นการ์ตูนธรรมดา ๆ ขณะนี้เริ่มมีการ์ตูนลามกทางอินเทอร์เน็ต...เมื่อนำไปโยงกับเรื่องเด็กไทยกับการมีเพศสัมพันธ์เสรีพบว่า เด็กเกือบร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์มีเพศสัมพันธ์ก่อนจบชั้นมัธยมปลาย โดยเฉพาะอาชีพศึกษา...นอกจากนี้เด็กไทยยังคิดการพนันฟุตบอล จนมีการก่อปัญหาอาชญากรรม การพนันบอลยังทำให้มีการบังคับขายตัวกับเจ้ามืออีกด้วย เป็นเพราะเด็กไทยตกอยู่ในการรุกรานของบาป 7 ประการคือ 1) เก็บกดจากภาวะครอบครัวแตกแยกมากขึ้น 2) ศาสนาอ่อนแอ ไม่เป็นหลักยึดเหนี่ยว 3) การเข้าถึงสื่อลามก 4) กระแสบริโภคนิยม 5) ตัวกูของกู 6) การศึกษาที่เน้นการแข่งขัน วิธีคิดสุดขั้ว “ถูก-ผิด” “ดำ-ขาว” 7) ถูกโอบล้อมด้วยพื้นที่ชั่ว

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้มีกลุ่มงานรณรงค์ส่งเสริมเผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรม ทั้งในองค์กรภาครัฐและประชาชน ตัวอย่างองค์กรภาครัฐ เช่น มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้างส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (2548) มีสาระสังเขปว่า โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการรักษาหน้าที่” ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกของข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ให้รักษาหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ มุ่งมั่น สร้างความเลื่อมใส ศรัทธา ให้ได้รับความเชื่อถือยกย่องจากบุคคลทั่วไป จึงกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาขึ้นไว้

ส่วนประชาชนทั่วไป สุภาพร พิศาลบุตร (2545, หน้า 257) กล่าวในระดับปัจเจกบุคคลนั้น ต้องดูแลตนเองเพื่อให้มีคุณภาพ มีความสามารถและภูมิปัญญาเพียงพอ ที่จะเข้าไปอยู่ในสังคม บรรษัทภิบาลที่ดี (good corporate governance) สังคมอภิบาลที่ดี (good social governance) หรือ ในรัฐาภิบาลที่ดี (good national governance) ย่อมต้องการมีการเรียนรู้ การฝึกฝน และการควบคุมตนเองให้ถึงพร้อมซึ่งจริยธรรม คุณธรรม ความสามารถ ภูมิปัญญา...จริยธรรมระดับสามัญชนหรือมนุษย์ทั่วไป ได้แก่ การทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งหมายถึงการรักษาศีล (ศีล 5, ศีล 8, ศีล 227 ข้อ) และประพฤติกิริยธรรม (หน้า 32)



ดังนั้นประเทศไทยจึงเป็นประเทศที่มีพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมดวงใจของคนไทยมาแต่โบราณ ช่วยให้คนไทยมีเกณฑ์การดำเนินชีวิตที่ดี อาทิ ศิลหัตถ์หรือเบญจศิลป์ เป็นเครื่องปกป้องรักษาคนไทยในสังคมให้เจริญ เมื่อเว้นจากฆาตกรรม ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศฺปด ดื่มนสุราเมรัย และมีเบญจธรรม สอดรับให้คนไทยในสังคมควรปฏิบัติ ได้แก่ การมีเมตตา กรุณา มุริตฺตา อุเบกขา นโยบายของรัฐบาลได้สนับสนุนให้ให้มีกลุ่มงานรณรงค์ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมและจริยธรรม ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ แต่ยังไม่มีการศึกษาว่า ประชาชนที่นับถือพุทธศาสนาโดยรวมแล้ว มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ควรหาวิธีช่วยส่งเสริม เพื่อจะขับเคลื่อนเข้าสู่สังคมอภิบาลที่ดี เพราะการที่สังคมจะก้าวสู่สังคมอภิบาลที่ดี คนในสังคมจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ นั่นหมายถึงพุทธศาสนิกชน หรือผู้นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย จะต้องมิจริยธรรมระดับสามัญชน อย่างน้อยคือการรักษาศิลหัตถ์ แต่ยังไม่มีการศึกษาถึงประเด็นนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการรักษาศิลปหัตถ์ของพุทธศาสนิกชนในวัยแรงงาน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาศิลหัตถ์ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานในปัจจุบันบุคคล
3. เสนอการแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อปรับปรุงการรักษาตามศิลปหัตถ์ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์
2. อายุของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์
3. สถานภาพสมรสของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์
4. อาชีพของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์
5. ระดับการศึกษาของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์
6. รายได้ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศิลหัตถ์



ขอบเขตของการศึกษาด้านประชากร

เป็นการศึกษากลุ่มพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 15-60 ปี เฉพาะครัวเรือนที่ตั้งอยู่บริเวณซอยอ่อนนุชเลขที่รวม 23 ซอยได้แก่ซอย 1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31 33 35 37 39 41 43 และ 45

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศิล หมายถึง ความสะอาดทางกายและวาจา อันเกิดจากการรักษาสภาพปกติของการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. ศิลธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดี ที่ชอบ ศิลและธรรม ธรรมในระดับศิลปะ ศิลเป็นธรรมข้อ 1 ในทศพิธราชธรรม

3. ศิลห้า หรือเบญจศิล ประกอบด้วย

ศิลข้อ1.เว้นจากการไม่ทำลายชีวิต ฆ่าสัตว์ การประทุษร้าย รังแกกัน รวมทั้งประพฤติหรือดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านร่างกายและชีวิต

ศิลข้อ2.เว้นจากการถือเอาของที่เขามิได้ให้ ลักพา หยิบฉวยของผู้อื่นมาใช้โดยพลการ รวมทั้งสาธารณสมบัติ การคดโกง ฉกฉวย ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน

ศิลข้อ3.เว้นจากการประพฤติผิดเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านคู่ครอง บุคคลที่รักหวงแหน ไม่ผิดประเพณีทางเพศ ไม่นอกใจคู่ครองของตน

ศิลข้อ4.เว้นจากการการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาเท็จ โกหก คำหยาบ นินทา คำทอ หลอกลวง เพื่อเจ้า หรือพุดุเหตุให้เกิดความแตกแยก ตัดรอนประโยชน์ หรือแก่งแย่งทำลายด้วยวาจา

ศิลข้อ5.เว้นจากน้ำเมาคือสุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท สิ่งเสพติดให้โทษที่ทำให้เสียดสีสัมปชัญญะ

4. สถานภาพ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโสด แต่งงาน หย่าร้าง หม้าย ใดๆอย่างหนึ่ง

5. อาชีพ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการห้างร้าน พนักงานเอกชน/บริษัท ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ แม่บ้าน รับจ้าง ค้าขาย และอื่นๆ ใดๆอย่างหนึ่ง

6. ระดับการศึกษา หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก ใดๆอย่างหนึ่ง

7. พุทธศาสนิกชน หมายถึง ประชาชนวัยแรงงานอายุ 15-60 ปี ที่นับถือศาสนาพุทธ

8. วัยแรงงาน หมายถึง พุทธศาสนิกชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง



15-60 ปี เฉพาะครัวเรือนรอบ 7 วัด ประกอบด้วย วัดใต้ วัดมหาบุศย์ วัดทองใน วัดยาง วัดต้นไทร วัดปากบ่อ วัดจรศิริ ซึ่งล้วนตั้งอยู่ในซอยอ่อนนุชเลขที่รวม 23 ซอยได้แก่ซอย 1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31 33 35 37 39 41 43 และ 45

9. สำนักงานเขตสวนหลวง หมายถึง เขต ที่ได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. 2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย มีพื้นที่เขตการปกครองทั้งหมด 27.03 ตารางกิโลเมตร

10. ทรัพยากรมนุษย์ คือ การรวมเอาความสามารถ การกระทำต่าง ๆ ของคน ทั้งปัจเจกบุคคล หรือชุมชน องค์ประกอบได้แก่ ทักษะการทำงานอย่างมีระบบ การระดมพลัง ความตั้งใจ ความคาดหวัง วิสัยทัศน์ความรู้ประสบการณ์ และการยอมรับผูกพันต่อสิ่งที่จะทำ สิ่งเหล่านี้แปรเปลี่ยนมาเป็นทักษะแรงงาน ทั้งทางกายและสมอง การต่อสู้ดิ้นรน การแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ทัศนะ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหา

11. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือการวางแผนนโยบาย การกำหนดแผนงาน การสื่อสาร การฝึกอบรม การเสริมสร้างแรงจูงใจ เสริมสร้างภาวะผู้นำและการสร้างมนุษย์ ซึ่งมีความสำคัญ เพราะช่วยนำพาองค์กรสู่เป้าหมายตามที่กำหนด ช่วยสร้างองค์การให้มีการฝึกฝนทักษะ กระตุ้นจูงใจ เพิ่มความพึงพอใจในสิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ช่วยพัฒนาและธำรงรักษาคุณภาพชีวิต ให้สอดคล้องต่อความต้องการขององค์กร ช่วยสื่อวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์สู่คนทุกคน ช่วยธำรงรักษาพฤติกรรมของคนให้มีจริยธรรม และความรับผิดชอบทางสังคม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาสุขภาพของประชาชนชาวพุทธโดยรวม
2. ใช้เป็นข้อมูลที่มีผลต่อการบริหารพัฒนาประชาชน ในพื้นที่เขตสวนหลวง

กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังคม ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข
4. นำข้อเสนอแนะที่ได้ ไปเป็นแนวพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

ที่เกี่ยวข้อง



บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน อายุ 15-60 ปี กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสาระสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-9
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
3. วิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์การพระพุทธศาสนา
4. จุดมุ่งหมายและพันธกิจแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ
5. ศีลห้า
6. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง
7. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม
8. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กับศีลห้าในการแก้ไขปัญหาสังคม

การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-9

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 รัฐบาลไทยเริ่มประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ๆ ผลของการพัฒนาปรากฏว่าสัดส่วนคนจนลดลงไปมาก...อย่างไรก็ตาม ภายใต้ความสำเร็จปรากฏว่า มีปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะผลของการพัฒนายังไม่กระจายตัว...ผลสุดท้ายก็กลับมามีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคน จึงมีการปรับกระบวนการทรรศน์ใหม่ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2541-2545 (ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, 2546, หน้า 2-10) เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา... ที่เรียกว่า เศรษฐกิจดี สังคม ไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน...และมุ่งเน้นพัฒนาคนไทย ให้เต็มศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพพลานามัยดี มีคุณธรรม จริยธรรม เมตตากรุณา และเอื้ออาทรต่อกัน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

ส่วนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 (2546, หน้า 266) มีเป้าหมายต่อเนื่องจากฉบับที่ 8...มุ่งพัฒนาคนสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ ใน 3 ด้านคือ 1) สังคมคุณภาพ ยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ โดยการสร้างคนดี คนเก่ง มีความรับผิดชอบต่อคุณธรรม จริยธรรม 2) สังคมแห่ง



ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ พัฒนาคนให้คิดเป็นทำเป็น...เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ควบคู่ไปกับการสืบสานประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม 3)
สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่มีการดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม...พัฒนาเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง
เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

วิสัยทัศน์ และพันธกิจสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์พัฒนากิจการพระพุทธศาสนา และสนองงานคณะสงฆ์ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้
สามารถนำหลักธรรม มาพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน และให้เกิดสันติสุขแก่สังคม

พันธกิจที่เกี่ยวกับประชาชนในสังคมคือ ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันสงฆ์ ในการร่วมมือ
กับองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชน ในการเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาสู่เด็ก
เยาวชน และประชาชน(2548)

วิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์การพระพุทธศาสนา

วิสัยทัศน์การพระพุทธศาสนา สนองงานคณะสงฆ์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถนำ
หลักธรรมมาพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน และให้เกิดสันติสุขแก่สังคม

พันธกิจ ทำนุบำรุง ดูแลรักษาส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา และให้การอุปถัมภ์
คุ้มครองพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เป็นกลยุทธ์หน่วยงานที่3 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดย
การพัฒนาบุคลากรทางศาสนา มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนเป็นพุทธศานิกชนที่ดี

ผลผลิต การส่งเสริมและเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับตัวชีวิต
เชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนประชาชนผู้ปฏิบัติตามแนวศีลห้า ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (2548, หน้า 1-2)

จุดมุ่งหมายและพันธกิจแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ

จุดมุ่งหมายและค่านิยมหลัก มุ่งแสวงหาการพัฒนาอย่างยั่งยืนของคนไทยในสังคมไทยและ
สังคมโลก ในการดำเนินชีวิตที่เป็นสุข บนพื้นฐานของคุณค่า คุณธรรม ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย
และบนความเข้มแข็งของชุมชน (2543)

พันธกิจที่ต้องทำ เสริมสร้างทำนุบำรุงศาสนา และวัฒนธรรมพื้นฐานให้คนไทยดำเนินชีวิตที่
เป็นสุขภาพความสำเร็จ วัฒนธรรมนำการพัฒนาศีลห้า

พระธรรมปิฎก (ประยูรค์ ปยุตโต) (2546, หน้า 238) ศีลเป็นข้อกำหนดอย่างต่ำที่สุดในทาง
ความประพฤติของมนุษย์ เท่าที่จำเป็นพอที่จะให้สังคมมนุษย์อยู่กันโดยปกติสุขและแต่ละคนมีชีวิตที่



ไม่เป็นโทษภัย เรียกข้อกำหนดนี้ว่าลักษณะ (ข้อฝึกความประพฤติ) หรือที่ต่อมาเรียกกันเป็นสามัญว่า
ศีลห้า ได้แก่

1. ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการไม่ทำลายชีวิตฆ่าสัตว์ การประทุษร้าย รังแกกัน รวมทั้ง
ประพฤติดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านร่างกายและชีวิต
2. อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ ลักพา หยิบฉวยของผู้อื่นมาใช้
โดยพลการ รวมทั้งสาธารณสมบัติ การคดโกง ฉกฉวย ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน
3. กามสุมิฉนจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติดิเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านคู่ครอง บุคคลที่
รักหวงแหน ไม่ผิดประเพณีทางเพศ ไม่นอกใจคู่ครองของตน
4. มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาเท็จ
โกหก คำหยาบ นินทา คำทอ หลอกลวง เพื่อเจื้อ หรือพุดยุแหย่ให้เกิดความแตกแยก ตัดรอนประโยชน์
หรือแก่งทำลายด้วยวาจา
5. สุราเมรัยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี เว้นจากน้ำเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความ
ประมาท สิ่งเสพติดให้โทษที่ทำให้เสียดสีสัมปชัญญะ

พระอรรถกถาจารย์ (พระราชาวมุนี) (2528, หน้า 772) ได้ประมวลหลักเกณฑ์บางอย่างไว้
สำหรับกำหนดว่า การกระทำแค่ไหนเพียงใด จึงจะเชื่อว่าเป็นการละเมิดศีลแต่ละข้อ ๆ เป็นการให้
ความสะดวกแก่ผู้รักษาศีล โดยจัดวางเป็นองค์ประกอบง่าย ๆ ว่าศีลข้อนั้นจะขาด ต่อเมื่อกระทำการ
ครบองค์ทั้งหมดของการละเมิดดังนี้

ศีลข้อ 1 ปาณาติปาต ม้องค์ 5 คือ 1) สัตว์มีชีวิต 2) รู้ยู่ว่าสัตว์มีชีวิต 3) จิตคิดจะฆ่า 4) มีความ
พยายาม 5) สัตว์ตายด้วยความพยายามนั้น

ศีลข้อ 2 อทินนาทาน ม้องค์ 5 คือ 1) ของผู้อื่นหวงแหน 2) รู้ยู่ว่าเขาหวงแหน 3) จิตคิดจะลัก 4)
มีความพยายาม 5) ลักของด้วยความพยายามนั้น

ศีลข้อ 3 กามสุมิฉนจาร ม้องค์ 4 คือ 1) อคมนียวัตถุ ได้แก่สตรีหรือบุรุษที่ไม่ควรละเมิด

2) จิตคิดจะเสพ 3) มีความพยายามในการเสพ 4) ยังมรรคคืออวัยวะสืบพันธุ์ให้ถึงกัน

ศีลข้อ 4 มุสาวาทา ม้องค์ 4 คือ 1) เรื่องไม่จริง 2) จิตคิดจะกล่าวให้คลาดเคลื่อน 3) มีความ
พยายามเกิดจากจิตที่คิดจะกล่าวให้คลาดเคลื่อน 4) ผู้อื่นเข้าใจความที่พูดนั้นศีลข้อ 5 สุราเมรัยฯ ม้องค์ 4
คือ 1) สิ่งนั้นเป็นของเมา 2) จิตใครจะดื่ม 3) มีความพยายามเกิดจากจิตที่ใครจะดื่ม 4) กลืนให้ล่วง
ลำคองไป



แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2541) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) ในสังคมจะมีปัจจัย 3 ด้าน คือ 1.ด้านเศรษฐกิจ (economy) 2.นิเวศวิทยา (ecology) 3.มนุษย์ (human) ที่ผ่านมาการพัฒนาล้มเหลว เพราะไม่มีการพัฒนาแต่ละด้านให้เกิดความสมดุล มีบูรณาการและเป็นองค์รวม โดยต้องเน้นที่คน เพราะว่าถ้าคนมีการพัฒนาแล้ว ก็สามารถที่จะไปพัฒนาอย่างอื่นได้ โดยเน้นตัวมนุษย์ให้เข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการบูรณาการ เหตุที่ต้องใช้มนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา หรือปัจจัยสำคัญในการบูรณาการ เพราะการพัฒนาทุกด้าน ต้องมีมนุษย์เป็นตัวการพัฒนา หากไม่มีมนุษย์จัดการก็พัฒนาไม่ได้ หรือถ้ามนุษย์ไม่พัฒนาตนเอง ก็ไม่สามารถพัฒนาอะไรได้ จะต้องมีการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ โดยใช้คนเป็นแกนกลางในการพัฒนาให้มีการบูรณาการกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม

เทวดานุสสติเทศน์(2522) ศิลห่า เป็นเครื่องปกปักษ์รักษามนุษย์ให้เจริญต่อไป เมื่อเว้นจากการฆ่าสัตว์ ถักทรัพย์ ประพฤติผิดมิถจจาร กล่าวมุสาวาท ดื่มสุราเมรัยแล้ว มนุษย์จะอยู่ด้วยกันอย่างผาสุก...ชุมชนใดถ้ามี ศิลห่า เป็นเครื่องปกปักษ์รักษาคุ้มครองอยู่ ชุมชนนั้นก็ค่อยเจริญงอกงามขึ้นมา ศิลหานี้เท่านั้น ที่จะรักษามนุษย์ให้เจริญ ถ้าไม่มีศิลห่าก็วันจะเสื่อมลงไป จะมีแต่คิดอิจฉา มีแต่เบียดเบียนพยายามเอาเอาของล้างจองผลาญซึ่งกันและกัน ชุมชนใดไม่มีศิลห่าก็เป็นสัตว์ไป...ลองคิดดูเถิด กฎหมายบ้านเมืองซึ่งท่านตราออกมาเป็นพระราชบัญญัตินั้น ล้วนแต่อนุโลมตามศิลห่า กฎหมายมาตราต่าง ๆ ต้องมีศิลห่าอยู่ทั้งนั้น

ประเวศ วะสี (2528, หน้า 4-213) พุทธศาสนาอาจจะไม่เกี่ยวกับสังคมนั้น เห็นจะไม่จริง และเป็นการดูถูกพระพุทเจ้ามากไปหน่อย ถ้าจะศึกษาวิวัฒนาการของศาสนา จะเห็นว่าสิ่งที่เรียกว่าศาสนาเกิดขึ้นเพราะปัจจัย 2 อย่างคือ 1) มีปัญหาเกิดขึ้น 2) มีความคิดที่จะแก้ปัญหา ถ้ามนุษย์ไม่มีปัญหา ก็คงจะไม่เกิดศาสนาขึ้น และต้องเป็นปัญหาของสังคมด้วย...ประเทศของเรานั้น ถึงแม้จะมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่เป็นสุข แต่เมื่อคำนึงถึงทรัพยากรของประเทศ ทั้งทางธรรมชาติ และทางปรีชาญาณ ทั้งในส่วนที่เป็นมรดกตกทอดมาจากของเก่า และที่เกิดขึ้นใหม่แล้ว ประเทศของเราจะต้องพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องเหมือนฝรั่ง หรือเหมือนจีน หรือเหมือนญี่ปุ่น แต่เป็นประเทศไทยที่ทุกคนมีพออยู่พอกิน มีความก้าวหน้าทางวิทยาการพอสมควร และเป็นสุขด้วยมีมนุษยธรรมผ่านชานทั่วไป...แต่การที่จะบรรลุถึงสภาวะเช่นนั้น ต้องมีการพัฒนาทั้งทางจิตใจ และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป การพัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเดียว คงไม่เป็นผลสำเร็จ



ชาวพุทธต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการของความคิด จิตใจมนุษย์ ซึ่งแยกไม่ออกจากวิวัฒนาการของชุมชน และสังคม...พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้วางหลักเกณฑ์แห่งศีล สมาธิ ปัญญา ไว้เพื่อความสุขของบุคคลและสังคม...ศีล คือข้อบังคับหรือกติกา เพื่อป้องกันความเดือดร้อนปิ่นปวนในสังคม บุคคลจะ ได้มีความสุขสงบ เจริญสมาธิ และปัญญาต่อไปได้...ศีลนั้นคือการที่หมู่ คณะ สังคม มีความสงบสุข หรือมีความเป็นปกติ...ศีลนั้นมีได้หมายความว่า มีการให้ศีลแล้วก็เสร็จธุระกันไป แต่หมายถึงปกติภาพของชุมชนหรือสังคม...ถ้าต้องการให้สังคมไทยเปลี่ยนจากเส้นทางนรกไปสู่ทางแห่งศีล สมาธิ ปัญญา อันเป็นทางสวรรค์ ซึ่งทำได้แน่นอนที่จะทำให้ประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุข ทุกคนมีพอกินพอใช้ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้สังคมมีปกติภาพ (ศีล) อันเป็นบาทฐานที่จะพัฒนาทางสมาธิและปัญญาต่อไป เราจะต้องเปลี่ยนทิศทางและวิธีการจากที่เคย อย่างน้อยในเรื่องของระบบราชการบริหารประเทศ ระบบการศึกษา วิธีการทางการเมืองและเศรษฐกิจ...ถ้าศึกษาพุทธธรรมจนเข้าใจแก่นหรือหลักที่แท้จริงแล้ว ต้องลงความเห็นที่พุทธธรรมเป็นเรื่องของเหตุผลล้วน ๆ เป็นความจริงหรือสัจธรรมที่ว่าด้วยความเป็นไปของธรรมชาติ หรือกฎของธรรมชาติ จึงเรียกว่าธรรมะเมื่อพุทธธรรมเป็นสัจธรรม หลักของพุทธธรรมย่อมนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งปัญหาสังคมด้วย...คุณภาพของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคม ถ้าเรามีคนที่มีความรู้ความสามารถ และมีศีลธรรมสูง ก็มีทางที่จะพัฒนาสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ง่าย คุณภาพของคนกับการพัฒนาระบบและสิ่งแวดล้อม ต้องควบคู่และประสานสอดคล้องกัน

พระราชนิเวศรังสี คัมภีร์ปัญญาวิศิษฎ์ (2545) ศีลข้ออื่น ๆ เป็นเรื่องปลีกย่อยไปจากศีลห้าทั้งนั้น ถ้าไม่มีกำกับในใจ ก็ยังไม่เลวร้ายเท่ากับไม่มีศีลห้าข้อนี้ เพราะจะทำให้ความชั่ววอกนั้นทั้งหมด หลังเข้ามาครอบครองใจ ความดีที่บังพวนไม่สามารถจะทำให้เกิดขึ้นได้ ถึงทำให้เกิดมีขึ้นมาได้ก็ไม่สามารถจะตั้งอยู่ได้นาน ไม่ต้องพูดถึงสมาธิ สมาบัติ ปัญญาหรือเครื่องกลั่นกรองของธรรมเพื่อให้ใสสะอาดจากโลกนั้นนอกเหนือไปจาก ศีล สมาธิ ปัญญา แล้ว ไม่มี

อนุสรณ์ ธรรมใจ (2546) เขียนไว้ว่า การบริโภคนิยมเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเศรษฐกิจทั้งหมด เพราะการผลิตที่ดี การลงทุน การค้า การเงินที่ดี เกิดขึ้นเพราะมนุษย์ต้องบริโภค กิจกรรมการบริโภคทำให้ชีวิตของมนุษย์ดำรงอยู่ได้ ผู้บริโภคเป็นผู้ที่ได้รับผลดีและผลร้ายจากการบริโภค จึงควรมีอิสรภาพในการเลือกด้วยปัญญา ไม่ใช่ถูกกระแสโฆษณาหรือการทำการตลาดครอบงำ การบริโภคที่ยึดถือทางสายกลางจะเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชอบธรรม ไม่เอาเปรียบ ไม่เบียดเบียน...จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “เมื่อการสะสมความมั่งคั่งไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับสังคมอีกต่อไป เมื่อนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับแนวความคิดทางจริยธรรม เราอาจโยนหลักจริยธรรมแบบครึ่ง ๆ กลาง ๆ ที่เคยอยู่กับสังคมมนุษย์มาเกือบ 200 ปี ทิ้งไปได้ เมื่อเราสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดของความดีงาม เราจะสามารถประเมินแรงจูงใจจากเงินตามมูลค่าที่เป็นจริงของมัน ได้อย่างทำทนาย โดยการแยกความรักเงินแบบที่ต้องการมีไว้ครอบครอง (ความโลภ) กับความ



รักเงินเพื่อหาความสุขและความเป็นจริงของชีวิตได้อย่างแท้จริง”...แม้ความคิดทางเศรษฐศาสตร์ของเคนส์ จะสร้างทางเลือกที่ 3 ระหว่างเสรีนิยมกับลัทธิมาร์กซิสต์ ความคิดของเขาไม่ได้เป็นจริงทั้งหมด ธุรกิจเอกชนจำนวนหนึ่งเติบโตใหญ่ และไม่ได้ดำเนินการตามอุดมการณ์รัฐสวัสดิการ กลับพยายามใช้กลไกตลาดแสวงหาผลประโยชน์ และสะสมทุนจำนวนมากอย่างไร้ศีลธรรม นอกจากนี้ยังแสวงหามูลค่าทางเศรษฐกิจจากการเก็งกำไร โดยมีได้เกิดประโยชน์อันใดต่อภาคการผลิต และภาคเศรษฐกิจจริง อุดมการณ์เศรษฐกิจแบบรัฐสวัสดิการไม่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพราะเราไม่มีการอธิบาย หรือจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับความโลภ และความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ได้อย่างเป็นระบบดีพอ

วริษฐ์ ลิ้มทองกุล (2548) กล่าวถึงบทความเชิงวิชาการของ Sander G. Tideman ที่นำปรัชญาพุทธศาสนา และข้อสรุปของนักวิชาการที่มีชื่อเสียง และหนังสือสำคัญต่าง ๆ ในรอบ 30 ปี มาประกอบชี้จุดบกพร่องของสมมติฐานพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ ที่ก่อให้เกิดวิกฤตสิ่งแวดล้อม และภาวะสังคมโลกในปัจจุบัน โดยกล่าวถึงผลงาน จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ (The turning point) ของฟริตจอฟ คาปรา (Fritjof Capra) ที่ระบุว่า กฎทางเศรษฐศาสตร์พัฒนาขึ้นในยุควิทยาศาสตร์ที่ถูกแยกออกมาจากศาสนา ทำให้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้รับอิทธิพลจากการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ เช่น กฎผู้ที่เหมาะสมที่สุดจึงจะอยู่รอด (Survival of the fittest) ของ ชาร์ลส์ ดาร์วิน สอดคล้องกับผลงานที่ชื่อ The Wealth of Nations โดย อัดัม สมิท ที่เสนอกลไกมือที่มองไม่เห็น (The Invisible Hand) ก่อให้เกิดแนวคิดที่ว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหลายควรจะตกอยู่ในมือเอกชน โดยรัฐไม่จำเป็นต้องเข้าแทรกแซง ต่อมามีการพัฒนาทฤษฎีดังกล่าว จนเกิดทฤษฎีความขาดแคลน (scarcity) ที่ชี้ว่า ระบบเศรษฐกิจนั้นเป็นระบบปิด และทรัพยากรที่จำกัดก่อให้เกิดภาวะความขาดแคลนขึ้น การแข่งขันหรือสงครามเพื่อแย่งชิงทรัพยากรจึงเกิดขึ้นตามมา...จุดนี้ Tideman นำมาชี้ถึงจุดบกพร่องของวิชาเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันว่า อัดัม สมิท ไม่เพียงกล่าวถึงกลไกมือที่มองไม่เห็น แต่หนังสือที่สมิทเขียนขึ้นก่อนหน้านั้นคือ The Theory of Moral Sentiments The Wealth of Nations กล่าวว่า ตลาดไม่สามารถทำงานได้โดยปราศจากมนุษยชาติและศีลธรรม...Tideman ยังกล่าวถึงแนวคิดเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ Small is Beautiful ของ E.F. Schumacher และ Buddhist Economics: A Middle Way of the Market Place ของท่านพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ที่กล่าวในตอนหนึ่งว่า “ผลได้ที่ต้องการในทางเศรษฐศาสตร์นี้ไม่ใช่จุดหมายในตัวของมันเอง แต่เป็น Means คือมรรคา ส่วน End คือจุดหมายของมันคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนามนุษย์ ฉะนั้นเศรษฐศาสตร์ในทัศนะของพระพุทธศาสนาจึงถือว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และผลของมันเป็นฐานหรือเป็นอุปกรณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการมีชีวิตที่ดีงาม และการพัฒนาคน พัฒนาสังคมของมนุษย์...หมายความว่า พื้นฐานพุทธศาสนาไม่ได้ปฏิเสธความมั่งคั่ง (Wealth) เพราะสามารถนำมาช่วยเหลือมนุษย์ในการพัฒนาความเมตตา กรุณา อันถือเป็นกุศล ทำให้สังคมมีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้น” ศาสนาพุทธยังตีความ ‘ความสุขที่แท้จริง’ ไม่ได้เกิดจากการบริโภควัตถุ เพราะความสุขนั้นคือเกิดขึ้นจากสภาวะของจิต ซึ่งมีความ



แตกต่างจากวัตถุ ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ตะวันตกเองก็เริ่มมองเห็นจุดบกพร่องในการตีความ “ความสุข” ของเศรษฐศาสตร์กระแสหลักแล้วเช่นกัน

อภิชัย พันธเสน (2548) ให้สัมภาษณ์ว่า “มันเป็นปัญหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่พยายามจะเป็นวิทยาศาสตร์ โดยหาหน่วยมาวัด และหน่วยที่มันใช้วัดก็เป็นหน่วยที่เลวที่สุดคือ “เงิน” เพราะฉะนั้นเมื่อคุณเอาเงินไปวัดมากเข้า ๆ คุณก็คิดอะไรเป็นเงินเป็นทองไปหมด ไม่เหลือความเป็นมนุษย์ ความรัก ความเอื้ออาทรที่มนุษย์จะมีต่อกัน ยิ่งเทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น ๆ มันก็จะทำลายความเป็นมนุษย์ลงไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุผลนี้ วิชาเศรษฐศาสตร์ที่เราเรียน ๆ กันอยู่มันก็คือเศรษฐศาสตร์แห่งความหายนะ ในความหมายที่แท้จริง เป็นเศรษฐศาสตร์ที่นำไปสู่การทำลายตัวเองของมนุษยชาติในที่สุด...พุทธเศรษฐศาสตร์คือการนำคำสอนในพุทธธรรม หรือว่าแก่นกลางคำสอนในพุทธศาสนามาประยุกต์กับวิชาเศรษฐศาสตร์ที่สอนกันโดยทั่วไป” ซึ่งแก่นสารของพุทธธรรมที่แท้ก็มีใช้เพื่อสิ่งใดนอกจากกำหนดรู้เรื่องทุกข์ และหนทางแห่งการดับทุกข์อันเป็นคำสอนของพุทธศาสนา...วิธีคิดของเศรษฐศาสตร์กระแสหลักให้ความสำคัญกับความพึงพอใจสูงสุด ในขณะที่พุทธเศรษฐศาสตร์กลับมอง สานติสุข เป็นเป้าหมาย นอกจากนี้ ความแตกต่างที่สำคัญของแนวคิดทั้งสองนั้นอยู่ที่ แนวคิดแบบพุทธเศรษฐศาสตร์นั้นอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นพลวัต (dynamic) คือผลทุกอย่างล้วนมาจากเหตุและปัจจัย ในขณะที่การวิเคราะห์ของเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เป็นการวิเคราะห์แบบที่เรียกว่า ภาวะสถิต (static analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ผิดไปจากความเป็นจริง และเป็นปัญหาสำคัญของเศรษฐศาสตร์กระแสหลักในขณะนี้...ความขัดแย้งที่ลึกซึ้งไปกว่านั้นก็คือ ปัญหาความเข้าใจ “ความสุข” ไม่เหมือนกัน สิ่งที่เศรษฐศาสตร์กระแสหลักเข้าใจว่าเป็น “ความสุข” นั้น พุทธเศรษฐศาสตร์อธิบายว่า แท้ที่จริงคือ “ความทุกข์” ทั้งนี้เพราะเศรษฐศาสตร์กระแสหลักถือว่า “ความพึงพอใจ” (Pleasure) หรือบางทีเรียกว่า อรรถประโยชน์ (utility) นั้นเป็นสิ่งเดียวกับความสุข นั่นก็คือ เมื่อบุคคลใดได้รับสิ่งสมความปรารถนาก็จะมีความพึงพอใจ หรือมีความสุข...ในขณะที่พุทธเศรษฐศาสตร์ให้ค่าความสุขคือการไม่มีทุกข์ ตรงกันข้าม ความพึงพอใจสูงสุดจากการ “ได้” ที่เข้าใจกันว่าเป็นความสุขนั้นกลับไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง แต่คือสิ่งที่เรียกว่า “กิเลส” ที่นำไปสู่ความทุกข์ เพราะเกิดความทะยานอยากขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาการผลาญทรัพยากรและทำลายสภาพแวดล้อมของโลกในปัจจุบัน

สนธิ ลิ้มทองกุล (2548) กล่าวว่าต้นทุนทางสังคม Social Capital มีอยู่ 3 ประเภท

1 ต้นทุนทางเศรษฐกิจ เช่น ต้นทุนโครงสร้างสาธารณูปโภค ต้นทุนการสร้างถนน ต้นทุนการศึกษา ต้นทุนค่าขนส่ง ต้นทุนค่าสนามบิน ต้นทุนค่ารถยนต์ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในบ้าน เป็นต้น

2 ต้นทุนทางวัฒนธรรม คือความเข้าใจศิลปวัฒนธรรมของคนไทย แบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

2.1 วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น โขน ลิเก ละคร เพลงน้อย การร่ำวง การฟ้อนรำ

โบราณสถาน ปราสาทพนมรุ้ง พระธาตุไชยา พระธาตุผาเงา จ.เขียงราย พระธาตุคอกยสุเทพ หรือ



พระบาท 4 รอยที่ จ.ลำพูน ฯลฯ

2.2 วัฒนธรรมทางจิตใจ หรือจิตวิญญาณ เช่น รู้ผิดชอบชั่วดี มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ มีมารยาททั้งดงาม การกราบพระ การบวชพระ เป็นต้น

3 ต้นทุนทางจริยธรรมและศีลธรรม คือการที่คนรู้จักผิดชอบชั่วดี รู้สึกว่าตนต้องมีศีล 5 มีมรรค 8 มีหิริโอตตปละ ฯลฯ ถึงจะเหมาะที่จะใช้ชีวิต

ต้นทุนทางสังคมทั้ง 3 ประเภทเชื่อมโยงกันและกัน ขาดอันใดอันหนึ่งไม่ได้ ผู้นำนักที่ต้องให้มากที่สุดคือ ต้นทุนทางจริยธรรมและศีลธรรม เปรียบเหมือนรากฐานของบ้าน ถ้ามีความแข็งแรง จะทำให้ต้นทุนทางวัฒนธรรมที่เปรียบเสมือนเสาบ้านคงอยู่ได้โดยที่ไม่ถูกกัดกร่อนสลายไป ส่วนต้นทุนทางเศรษฐกิจคือตัวบ้านที่สร้างขึ้น...ถ้าต้นทุนทางศีลธรรมไม่มี ก็ไม่มีรากฐานของบ้าน เช่น ถ้านักการเมืองไม่กลัวต่อบาป โกงแม่กระทั่งกล้ายางของเกษตรกรซึ่งจนอยู่แล้ว พ่อค้ายางไม่มีคุณภาพต้นละ 5 บาท เอามาขายต้นละ 15 บาท ถ้าใครรวมไม่รู้ก็ร้อยล้าน เอาไปแบ่งให้นักการเมือง กล้ายางนั้นปลูกรอดเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ และต้องรอ 6-7 ปี กว่าจะมีน้ำยาง แต่น้ำยางไหลน้อย ทำให้ประเทศชาติสูญเสียรายได้เข้าประเทศ แต่คนที่ต้องมาแบกความพินาศคือ เกษตรกร เหตุเกิดเพราะคนไม่มีต้นทุนทางศีลธรรม จริยธรรม...“อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปทัง สมาธิยามิ” ของที่ไม่ใช่ของเราไปเอาของเขามา เป็นการปล้นสะดม ชำราชากรร่วมมือกับนักการเมือง คดโกง ทำให้ต้นทุนทางเศรษฐกิจสูงขึ้น เช่น ภาคเอกชนบริหารรถไฟฟ้าได้ดิน ราคารถไฟฟ้าได้ดินจะถูกกลงไม่ได้ เพราะเอกชนจ่ายเงินได้โตะไปแล้ว จำต้องบวกเข้าไป ผู้ที่แบกรับต้นทุนคือประชาชน โดยเฉพาะผู้เรียนจบปริญญาตรี ใช้เงินค่าการศึกษา 4 ปีไป 1 ล้านบาท แต่ทำงานได้เดือนละ 8,000 บาท...ทำให้เขาอยู่ไม่ได้ ต้องหมุนเงิน เล่นแชร์ ขอบัตรเครดิต 3 ใบ เอาใบที่สองไปหมุนเงินใบที่หนึ่ง และขอบัตรเพื่อซื้อของไปขาย สร้างหนี้ให้กับตัวเอง ถูกคุกเข้าไปในวังวนวัฏจักรของเงินตรา มองเงินตราเป็นพระเจ้า ต้นทุนทางวัฒนธรรมก็เสียหาย ไม่มีการละอายชั่วกลัวบาป ผู้หญิงหรือผู้ชายก็พร้อมที่จะแก้ผ้าขายตัว ขอให้ได้เงินเข้ามา ศีลธรรมเสื่อม โทรมลง สังคมไทยไม่ส่งเสริมต้นทุนจริยธรรมและศีลธรรม แต่ส่งเสริมต้นทุนทางเศรษฐกิจอย่างเดียว สร้างหนี้ครัวเรือน...ดังนั้นเมื่อใดที่ศีลธรรมตกต่ำ จริยธรรมไม่มี ก่อให้เกิดต้นทุนทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น บังคับให้ต้นทุนทางวัฒนธรรมน้อยลงเรื่อย ๆ ด้วย

ประเวศ วะสี (2548, ปาฐกถา) กล่าวว่าวิถีคิดเดิมของมนุษย์เป็น “วิถีคิดเชิงศีลธรรม” ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เพราะมนุษย์พบว่า การอยู่ร่วมกันทำให้โอกาสรอดชีวิตมีมากกว่าอยู่เดี่ยว ๆ มนุษย์ตั้งแต่ยุคล่าสัตว์หรือในยุคเกษตรกรรมก็ดี มีวิถีชีวิตแบบอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือเป็นชุมชน วัฒนธรรมก็ดี ศาสนธรรมก็ดี การศึกษาก็ดี ล้วนเป็นเรื่องการอยู่ร่วมกันหรือศีลธรรม...วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ...ศาสนธรรม ทุกหนทุกแห่ง ล้วนสอนเรื่องวิถีคิด และการประพฤติปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกัน ไม่มีเลยที่สอนให้ตัวใครตัวมัน แย่งแย่งทอดทิ้งกัน หรือแข่งขันกันอย่างเสรี...การศึกษาอยู่ในฐานวัฒนธรรม และศาสนธรรม จึงเป็น



การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน...ฉะนั้นกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ มีวิถีคิดเชิงศีลธรรม
ธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์นั้นคือความดี เพียงไม่นานมานี้ที่มนุษย์เปลี่ยนวิถีคิดใหม่ จนทุกประเทศทั่วโลก
โลกมีวิกฤตการณ์ทางสังคม (social crisis) เป็นวิกฤตการณ์แห่งการอยู่ร่วมกัน เพราะการพัฒนาของโลก
ไม่ได้เอาการอยู่ร่วมกันเป็นตัวตั้ง แต่เอาเศรษฐกิจเป็นตัวตั้งแบบแยกส่วน โดยมุ่งที่ “เงินนิยม” ทั้ง
ที่เงินเป็นเพียงเครื่องมือของการอยู่ร่วมกัน...การเอาตลาด เอาการค้าเสรีเป็นตัวตั้ง นำไปสู่ความ
ผิดพลาด ถ้าจะคิดใหม่ทำใหม่ก็ต้องเปลี่ยนตัวตั้งไม่เช่นนั้นจะคิดเก่าทำเก่าคือ คิดแบบแยกส่วนจนเคย
ชิน เอาเงินเป็นตัวตั้ง ไปทำลายการอยู่ร่วมกัน หรือศีลธรรม ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาทุกชนิด โลก
จึงวิกฤตศีลธรรมขึ้นเรื่อย ๆ จะพ้นวิกฤตได้ต้องเปลี่ยนวิถีคิดใหม่เป็นการคิดแบบองค์รวม เอาศีลธรรม
หรือการอยู่ร่วมกันอย่างถูกต้องของคนทั้งหมดเป็นตัวตั้ง ทั้งระหว่างคนกับคน และระหว่างคนกับ
ธรรมชาติแวดล้อม ศีลธรรมจึงควรเป็นตัวตั้งของการพัฒนา... โดยทำให้ศีลธรรมเป็นอุดมการณ์ของ
ชาติ อุดมการณ์ของชาติที่คนไทยใช้กันมาคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์...ในที่นี้กำลังเสนอว่า
ศีลธรรมคือชาติ เพราะการอยู่ร่วมกันอย่างถูกต้องของคนทั้งหมดคือ องค์รวมของชาติ...การพัฒนาที่
เอาชาติเป็นตัวตั้ง คือการเอาศีลธรรมเป็นตัวตั้ง...เมื่อศีลธรรมเป็นอุดมการณ์ของชาติ คุณธรรม-
จริยธรรม ก็ต้องเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ คือการพัฒนาทุกชนิดต้องมุ่งไปส่งเสริมให้มนุษย์มีจิตใจ
สูง...และได้กล่าวอีกว่า (2547) คนส่วนใหญ่เข้าใจผิด มุ่งแก้ปัญหาแบบ “ยุทธศาสตร์ฝรั่ง”...นำไปสู่
ความโลภ การแก่งแย่ง และทอดทิ้งกัน แต่ถ้ามุ่งแก้ปัญหาแบบยุทธศาสตร์พุทธเจ้า ที่เน้นการดับทุกข์
เพื่อสร้างสุข จะนำไปสู่ปัญญา และการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้การวัดผลว่าประเทศไทยดีขึ้น ไม่ควรวัดจาก
GDP (Gross Domestic Product : ผลิตภัณฑ์ในประเทศ) หรือผลผลิตมวลรวมของประเทศ แต่ควรวัดที่
GDH (Gross Domestic Happiness) หรือความสุขมวลรวมของประเทศจะดีกว่า หรือจะเดินตามแนว
พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ซึ่งเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “ใคร
จะว่าเขยก็ช่างเขา ขอให้เราพออยู่พอกิน และมีไมตรีจิตต่อกัน” ซึ่งทั้งทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงของใน
หลวง และยุทธศาสตร์พุทธเจ้า ชี้นำทางไปสู่ความเอื้ออาทรต่อกัน

ดังนั้นศีลจึงสำคัญต่อความสงบสุขของสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ไม่สามารถอยู่ลำพังได้
จะต้องพึ่งพากันและกัน มนุษย์จึงจำเป็นต้องเห็นความสำคัญของการรักษาศีล มากกว่าปัจจัยอื่น ๆ ทาง
สังคม เช่น ปัจจัยทางการเมือง และเศรษฐกิจ มนุษย์จึงจะอยู่รอด และพัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อไปได้



แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง

ทักษิณ ชินวัตร (2547, ประกาศ) รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้คนไทยอยู่เย็นเป็นสุขทั้งกาย ใจ สังคมและปัญญา สามารถดำรงชีพบนพื้นฐานความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว...มีเป้าหมายร่วมกันในการนำพาทุกชุมชนของประเทศไทยสู่การเป็น “เมืองไทยแข็งแรง” ภายในปีพุทธศักราช 2560 จึงประกาศวาระแห่งชาติ ซึ่งมีข้อที่เชื่อมโยงกับสื่อดังนี้

ข้อที่ 8 คนไทยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบ

ข้อที่ 11 คนไทยมีความปลอดภัยจากอาชญากรรม และความรุนแรงที่ก่อให้เกิดการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและจิตใจ การประทุษร้ายทางเพศ และการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

ข้อที่ 12 คนไทยมีสัมมาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข

ข้อที่ 14 คนไทยลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติด

ข้อที่ 16 คนไทยมีสติ และปัญญาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งรุนแรงต่าง ๆ ด้วยเหตุผล และด้วยสันติวิธี

ข้อที่ 17 คนไทยยึดมั่นในหลักศาสนาธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม

ไพรัช วรรณวงศ์ (2543) แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการสร้างรากฐานของระดับการดำรงชีวิตของคนให้ดีขึ้น โดยการให้ความรู้ การฝึกด้านคุณธรรม การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพรวมกันอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ในประเทศไทยได้มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานของคุณภาพชีวิต เป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคือ การให้มนุษย์มีความสามารถในการ “พึ่งพาตนเอง” ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต อันเป็นหน่วยย่อยของสังคม... แนวคิดการพัฒนาตนเองตามแนวพุทธศาสนา ได้มีการวิเคราะห์พฤติกรรม (การกระทำของคน) ไว้ 2 ลักษณะคือ

1 พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดทุกข์ เกิดจากการไม่รู้ หรืออวิชา ตัณหา เช่น ความโลภอยากได้ของคนอื่น เกิดการลักขโมยเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดทุกข์

2 พฤติกรรมสลายทุกข์ (การแก้ปัญหา) เมื่อคนเราเกิดความทุกข์ จะก่อให้เกิดพฤติกรรมในการแก้ปัญหาคือ สร้างปัญญาและฉันทะ เพื่อให้เกิดการศึกษา รู้วิธีการในการแก้ปัญหา

จากพฤติกรรมดังกล่าว แนวพุทธศาสนาจึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำสู่สิกขา คือ ขั้นของการฝึกฝนตนเองในการศึกษา การฝึกฝนให้เกิดสัมมาทิฐิ ซึ่งเป็นรากฐานของการฝึก และพัฒนาตนเอง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 2 อย่าง คือ



-ปัจจัยภายนอก (ปรโตโมษะ) คือการกลั่นกรองรับเอาค่านิยมสั่งสอนจากพ่อแม่ พี่น้อง สื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการรับเอาความรู้ สัจคม และวัฒนธรรมที่ดีในการพัฒนาตนเองต่อไป

-ปัจจัยภายใน (โยนิโสมนสิการ) คือการรู้จักเลือกปฏิบัติ เลือกหาถ้อยคำมิตร ซึ่งคนมองเห็นประโยชน์และสามารถตีคุณค่าได้ โดยต้องมีการฝึกฝน ตามองค์ประกอบด้านการมีสติ พื้นฐานเป็นผู้มีศีล มีระเบียบ วินัย เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สร้างสรรค์...เชื่อในหลักเหตุผล มีความกระตือรือร้น และการเป็นผู้มีวิจรรณญาณหาเหตุผล รู้จักพิจารณาอย่างรอบคอบ

ขั้นที่ 2 ไตรสิกขา เป็นขั้นการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์แบบ และในขั้นนี้ ต้องมีการศึกษาเรื่องศักยภาพของมนุษย์ หลักสำคัญในการพัฒนามนุษย์ในขั้นนี้คือ

- 1) ศีล เป็นการฝึกพฤติกรรม โดยมีวินัยเป็นเครื่องมือในการฝึก
- 2) สมาธิ เป็นการฝึกด้านจิต ฝึกด้านคุณธรรม ความมีจิตเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 3) ปัญญา เป็นการฝึกในด้านการรู้ การพิจารณา การไตร่ตรองหาเหตุผล

การพัฒนาคนโดยเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสม ในขณะที่สังคมโลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลง สังคมของชุมชนกำลังได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การที่จะพัฒนาตนเอง ให้เกิดความสมดุล สามารถปรับตนเองให้มีชีวิตเป็นสุขนั้น ควรจะเริ่มสร้างค่านิยมที่เหมาะสม

อริสธรรม พรหมมะ ([ม.ป.ป](#)) แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (human resource development) แบบมานุษยนิยม (humanism) มีแนวคิดหลักคือ

1. เน้นในเรื่องความต้องการของมนุษย์ และแสวงหาวิธีการที่มีเหตุผลในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์เกิดการพัฒนา
2. มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างไร ให้มีความสำคัญกับคน เพราะแม้ทรัพย์จะทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นได้ แต่สิ่งที่ทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นได้จริงคือคน หรือ Assets Make Things Possible people make things happen ตัวอย่างการพัฒนาแนวมานุษยนิยมคือ การพัฒนาคนตามแนวพุทธศาสนา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์เพียงพอในแง่ปริมาณ และคุณภาพ มีบทบาทสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างสมดุลคือ เป็นการพัฒนาที่เป็นบูรณาการ (integrated) คือทำให้เกิดผลเป็นองค์รวม (holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องมาประสานครบองค์ และมีลักษณะที่สมดุล (balance) การพัฒนามนุษย์มีความสำคัญที่จะต้องพัฒนาคือ

1. พัฒนามนุษย์ให้มีคุณสมบัติที่จะเป็นแกนในการพัฒนา และบูรณาการให้เกิดความสมดุลอย่างถูกต้อง และเป็นการอำนวยประโยชน์แก่สังคมได้ เช่น สุขภาพดี รับผิดชอบ มีความรู้ มีความสามารถ ขยันขันแข็ง มีระเบียบวินัย



2. พัฒนามนุษย์เพื่อประโยชน์สุขแก่ตัวมนุษย์เองทุกคน เช่น เรื่องคุณค่าในความเป็นมนุษย์ มีความสุข มีการพัฒนาด้านจิตใจ และสติปัญญา มีชีวิตที่ดีงาม สมบูรณ์

การพัฒนามนุษย์ตามข้อ 1 เป็นการพัฒนาศรัทธามนุษย์ ในด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากพัฒนาในลักษณะที่เป็นปัจจัยหนึ่งให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ.และ สังคม ส่วนการพัฒนามนุษย์ในข้อ 2 นับว่าเป็นการพัฒนามนุษย์เพื่อประโยชน์แก่ตัวมนุษย์เอง จึงเป็นการพิจารณาในแง่การพัฒนามนุษย์ในแนวที่ต้องกระทำ

การพัฒนามนุษย์ หากพัฒนาเป็นระบบเพื่อความมุ่งหมายทั้ง 2 ประการข้างต้นแล้ว จะต้องทำการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อมกันคือ ด้านสุขภาพ ความรู้สติปัญญา พฤติกรรม และจิตใจ อย่างเป็นองค์รวม และสมดุลกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการปกครอง พบว่ามีงานวิจัยที่ใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เข้าไปแก้ไขความขัดแย้งของคนในสังคมมากมาย จึงขอเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการบริหารการปกครอง และเอกสารและงานวิจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับศีลห้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการบริหารการปกครอง

มรกด สิงห์แพทย์ (2521, บทคัดย่อ) วิจัยวิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพุทธศาสนา เพราะคำว่าประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2521 เป็นมโนคติที่กล่าวขวัญถึง และนิยมเรียกร้องกันโดยทั่วไป โดยกล่าวหาว่า “ศาสนาเป็นเสมือนยาเสพติดของมวลชน” เป็นสิ่งที่ถ่วงความเจริญก้าวหน้าของอารยธรรมต่าง ๆ และไม่ควรเข้ากันได้กับระบบการเมืองสมัยใหม่ แต่จากการศึกษาพบว่า โดยแก่นแท้ของพุทธศาสนา มีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยอยู่มาก พิจารณาจากประเด็นสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ พบว่าพุทธศาสนา และปรัชญาประชาธิปไตยต่างวางรากฐานอยู่บนศรัทธา ในความมีเหตุผลและสติปัญญาของมนุษย์เชื่อว่ามนุษย์สามารถเลือกตัดสินใจกระทำในทางที่ถูกที่ควรได้ หากมีความเข้าใจ และได้รับคำชี้แนะอย่างถูกต้อง

ประทีป ปานนิล (2523, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยทัศนคติของพระนิสิตต่อพุทธจักรในเชิงการเมือง ศึกษาเฉพาะองค์การคณะสงฆ์ การเผยแพร่ธรรมะ และพิธีกรรม โดยสอบถามทดสอบความเห็นของพระนิสิต จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 90 รูป พบว่าพระนิสิตส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับการเผยแพร่ธรรมะ และพิธีกรรมของพุทธจักรในปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนที่แท้จริงแก่ประชาชนได้ดีพอ เพราะ



พระสงฆ์ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เผยแพร่วรรณะ และประกอบพิธีกรรมด้วยหวังผลในลาภสักการะ และขาดความรู้ ความสามารถในหลักธรรม และวิธีการถ่ายทอดที่ดี

คุชฎี สิตตวรารักษ์ (2532, บทคัดย่อ) วิจัยศึกษาสังคมพระพุทธศาสนา ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก พบว่าการมีชีวิตที่ดีของมนุษย์ได้แก่ การดำรงชีวิตที่มีอิสรภาพสมบูรณ์ด้วยสุขภาพกายและจิต การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาสุขภาพ และจิตของมนุษย์ แต่ปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปภาวะสังคมไทยว่า ยังมีปัญหาสังคมที่แสดงถึงความไม่สมบูรณ์ทางจิตใจ และเสนอแนะว่าการพัฒนาจิตใจเป็นทางออกที่ดีที่สุด การศึกษาที่เป็นการพัฒนาภูมิปัญญาอย่างไทย และทำให้ผู้ศึกษามีอิสรภาพสมบูรณ์ด้วยสุขภาพกายและจิต มีการดำรงชีวิตที่ดีงาม ได้แก่การศึกษาในสังคมพระพุทธศาสนา

พระมหาประสิทธิ์ สิริบุญโญ (2536, บทคัดย่อ) วิจัยวิเคราะห์เรื่องมนุษย์นิยมในพุทธปรัชญาเถรวาทพุทธปรัชญาได้ชี้แนะให้มนุษย์ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนต่อสังคมคือ ทำหน้าที่ของมนุษย์ที่ดี เพื่อให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลต่อส่วนรวมมากที่สุด โดยเฉพาะหลักคำสอนเรื่องสังคหวัตถุธรรมและพรหมวิหารธรรม ที่มุ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ลดความเห็นแก่ตัว ความขัดแย้ง ในเรื่องของอุดมการณ์ด้านต่างๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น

พระศรีสุธรรมเมธี (2536, บทคัดย่อ) ศึกษาอิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีต่อแนวความคิดทางการเมืองการปกครองของพระเจ้าลิไท ศึกษาเฉพาะกรณีไตรภูมิพระร่วง (เตภูมิกถา) เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีต่อแนวความคิดทางการเมืองการปกครองของพระเจ้าลิไท โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบกับแนวความคิดเดิมก่อนรัชสมัยของพระองค์ ผลการวิจัยคือแนวความคิดทางการเมืองการปกครองของพระเจ้าลิไท ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา เกิดการเปลี่ยนแปลงจากความเชื่อในอำนาจขัตรีย์ เป็นความเชื่อในฐานะพระราชาสัพทสิทธิ์ อำนาจและความชอบธรรมในการกำหนดชนชั้นในสังคม เป็นไปตามการกระทำและผลของการกระทำ ขอบเขตเสรีภาพของกลุ่มบุคคลในสังคมถูกควบคุมโดย กฎแห่งธรรม สอดคล้องกับจริยธรรมพื้นฐานของสังคม ได้แก่ ศีลธรรม คุณธรรม และมโนธรรม สังคมสุขุโทษัยดำรงอยู่อย่างสงบ ร่าเริง มีความก้าวหน้า โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยกฎหมาย ที่กำหนดบทลงโทษรุนแรง เพื่อปกป้องรักษาสังคม

ประจักษ์ ก๊กก้อง (2542, บทคัดย่อ) วิจัยบทบาทและอิทธิพลของสื่อภาพยนตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมเลียนแบบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดมหาสารคาม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าบทบาทและอิทธิพลของสื่อภาพยนตร์ ที่มีผลพฤติกรรมเลียนแบบด้านแฟชั่นการแต่งการอยู่ในระดับมาก และผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบจากภาพยนตร์ที่มีผลต่อผู้รับชมและสังคมด้านปัญหาสุขภาพจิตอยู่ในระดับมาก นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพยนตร์ควรปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาสาระ การให้ประโยชน์ เทคนิคใหม่ ๆ ในการถ่ายทำภาพยนตร์ ศีลธรรม



จริยธรรม การแต่งกายของคารานักแสดงไม่ควรไปจนเกินไป รวมถึงการแพร่ภาพสื่อลามก อนาจาร
สิ่งเสพติด และการพนัน

ดังนั้นในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่พุทธศาสนิกชนให้ความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา
พระมหากษัตริย์ทรงนำคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการปกครองประเทศ แม้
สังคมจะเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย ก็ยังตั้งอยู่บนรากฐานบนความศรัทธาตามแก่นแท้ของ
พระพุทธศาสนาอยู่ต่อไป

เอกสารและงานวิจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับศีลห้า

ปัญหาสังคมของประเทศไทยมีความสัมพันธ์หรือไม่กับการรักษาตามศีลห้า แต่ปัจจุบันสภาพ
สังคมโดยรวม มีปัญหาความรุนแรง โดยจะขอแจกแจงตามข้อของการรักษาศีล และผลของการไม่
รักษาศีล จนก่อให้เกิดปัญหาสังคมดังนี้

จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2547
(2548, บทคัดย่อ) จำนวนคดีอาญาที่เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 4 ปี 2546 มีมากขึ้นทั้งคดีชีวิต
ร่างกายและเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ โดยมีจำนวนคดี 11,958 และ 18,891 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ
24.60 และ 5.11 ตามลำดับการเสียหายต่อทรัพย์สิน

ข้อความข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนในสังคมหย่อนยานต่อศีลข้อ 1 ไม่ประทุษร้าย
ชีวิตของผู้อื่น ศีลข้อ 2 ไม่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นที่เขาไม่ได้ให้ ศีลข้อ 3 ไม่ประพฤติผิดในกาม และศีล
ข้อ 5 ไม่ดื่มสุราอันเป็นฐานแห่งความประมาท

จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2547
(2548, บทคัดย่อ) คดีข่มขืนกระทำชำเรา มี 1,276 คดี เพิ่มจากไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 25.84
นอกจากนี้ยังมีค่านิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่ง มีเช็ช้เชื้ออาหารมากขึ้น โดยพบว่า กลุ่มวัยรุ่นอายุ
15 - 23 ปี มีพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนคู่นอนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50.00 ฯลฯ

ส่วนข้อมูลสำรวจโดยเอแบคโพลล์ (2548, โพลล์) ชี้ว่าในหัวข้อความคิดเห็นและทัศนคติของ
ประชาชน ต่อวันครอบครัวและวัยผู้สูงอายุระบุว่า พฤติกรรมจากคู่สมรสที่ไม่สามารถยอมรับกันได้
จนต้องแยกทางกัน สาเหตุหลักคือ เรื่องชู้สาวและการนอกใจ โดยมีผู้ตอบร้อยละ 74.90 หรือประมาณ
1 ใน 3

จากข้อความข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนในสังคมหย่อนยานต่อศีลข้อ 3 ไม่
ประพฤติผิดในกาม



แชร์ลูกโซ่ทุกยุคสมัย มักกลายเป็นแชร์ล้ม อุ่มเงินชาวบ้าน เข้าข่ายผิดตามพระราชกำหนดการ
กู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน เช่น ปลายปี 2529 แชร์เสมาฟ้าคราม มีผู้เสียหาย ถูกหลอก 5,850
คน เป็นเงินทั้งสิ้น 601,790,000 บาท ส่วน แชร์บลิวเซอร์ ปี 2536 ก็ใช้ลูกไม้เดิม ๆ ของแชร์ลูกโซ่
อาศัยสินค้าที่น่าสนใจเป็นจุดขาย หลอกล่อหาสมาชิก และเพิ่มความสนใจด้วยผลประโยชน์ล่อใจ มี
ผู้เสียหายทั้งหมด 3,537 คน เป็นวงเงิน 12,285 ล้านบาท (2548, นสพ.ไทยรัฐ)

จากข้อความข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนในสังคมหย่อนยานต่อศีลข้อ 2. ไม่เอา
ทรัพย์สินของผู้อื่นที่เขาไม่ได้ให้ และศีลข้อ 4 ไม่พูดเท็จ

พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2544-2547 กลุ่มเยาวชนไทยดื่มสุรา
เพิ่มขึ้นจาก 21.53% เป็น 23.51% (2548, รายงาน)

จากข้อความข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนในสังคมหย่อนยานต่อศีลข้อ 5 ไม่ดื่มสุรา
การที่พุทธศาสนิกชนเข้าใจในหลักธรรมและรักษาศีล เชื่อว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว และ
ทำให้สังคมสงบสุขขึ้นได้ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ดังนี้

สำรวจ วรเทศะคงคา (2534, บทคัดย่อ) วิจัยการฝึกอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิต
ลักษณะ ของนักเรียนที่เข้าโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดม่วง เขตหนองแขม
กรุงเทพมหานคร เพื่อฝึกอบรมทางศาสนา ว่าสามารถเปลี่ยนจิตลักษณะวินัยในตนเอง ทศนคติต่อ
พุทธศาสนา ทศนคติเชิงจริยธรรมและรับรู้ต่อการละเมิดศีลห้าให้สูงขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งผลการวิจัย
พบว่า กลุ่มที่เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงวินัยในตนเอง ทศนคติต่อพุทธศาสนาและการรับรู้
ต่อการละเมิดศีลห้าสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ไม่เข้ารับการฝึกอบรม

หรรษา เลหาเสริกุล (2535, บทคัดย่อ) วิจัยลักษณะทางพุทธศาสนา และลักษณะทาง
พฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่นใน ร.ร. พุทธศาสนาวินอาทิตย์ เพื่อศึกษาว่าประสบการณ์จาก
กิจกรรมทางพุทธศาสนา การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน
เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนอย่างไร และหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ
ทางศาสนากับลักษณะทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับ
ประสบการณ์จากกิจกรรมทางพุทธศาสนาในปริมาณสูง และได้รับการอบรมเลี้ยงดูจาก ครอบครัวใน
ปริมาณมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่อทางพุทธศาสนาสูงเป็นผู้มีการปฏิบัติทางพุทธศาสนาสูง มีความผาสุก
ทาง จิตใจมากและคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก และเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนที่เข้าเรียนและไม่เข้า
เรียนในโรงเรียนพุทธ ศาสนาวินอาทิตย์ ปรากฏว่าความเชื่อ และการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของ
นักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตย์เด่น ชัดกว่านักเรียนที่ไม่เข้าเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวิน
อาทิตย์โดยพบในกลุ่มนักเรียนที่อายุมาก บิดามารดามีการศึกษา ต่ำ จากสภาวะครอบครัวเสี่ยง

วรรณะ บรรจง (2536, บทคัดย่อ) วิจัยลักษณะทางศาสนา และพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชน
ไทย จากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชน



และการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะทางศาสนา ได้แก่ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาในเยาวชนพบว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมาก หรือได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากครอบครัวมาก หรือจากชุมชนที่มีคุณภาพสูง มีความเชื่อทางพุทธศาสนา จะปฏิบัติทางพุทธศาสนา ความเชื่ออำนาจในตน การคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่า และมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแต่ละแบบน้อย หรือจากชุมชนที่มีคุณภาพต่ำ

ปราณี ศิริจันทพันธ์ (2540, บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อพุทธศาสนาในระหว่างพ.ศ. 2530-2540 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อพุทธศาสนาในระหว่าง พ.ศ. 2530-2540 และเพื่อหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นที่ติดต่อหลักธรรมคำสอนเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คิดห้า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน พรหมวิหารสี่ อริยสัจสี่ กฏแห่งกรรม ฆราวาสธรรมสี่ และมรรคแปด และนักศึกษาก่อนใหญ่เห็นด้วยต่อพิธีกรรมทางพุทธศาสนาซึ่งได้แก่ พิธีบวช การทำบุญ การตักบาตร การฟังเทศน์ การสวดมนต์ การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การทำสมาธิ การทำบุญในงานประเพณีต่าง ๆ ส่วนพิธีกรรมทางศาสนาที่นักศึกษามีความเห็นด้วยน้อยได้แก่ พิธีสะเดาะเคราะห์ สำหรับหลักธรรมคำสอนและพิธีกรรมทางศาสนาที่กล่าวแล้วข้างต้น นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการนำไปปฏิบัติ แต่ความคิดเห็นในเรื่องการรดน้ำมนต์ และการสะเดาะเคราะห์ นักศึกษามีความเห็นด้วยน้อย เนื่องจากเห็นว่าไม่สามารถแก้ปัญหาได้และเห็นว่าการปฏิบัติควรเน้นทางด้านจิตใจมากกว่าพิธีกรรม แม้หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนามีมานานหลายพันปีแล้วก็ตาม แต่นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ทันสมัย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะช่วยให้เกิดความสุขทางใจ เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

วิโรจน์ นาคชาตรี (2542, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องค่านิยมทางจริยธรรมของเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ศึกษาถึงหลักจริยธรรมในพุทธศาสนา และศึกษาถึงความรู้ ค่านิยม และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมทางพุทธศาสนาของเยาวชน โดยศึกษาจากเอกสารสำคัญ คือ คัมภีร์พระไตรปิฎก พบว่าหลักจริยธรรมพื้นฐานคือ การปฏิบัติตามศีลห้า หลักจริยธรรมทั่วไปคือ การปฏิบัติเพื่อความสุขความสำเร็จของตนเอง และการปฏิบัติต่อบุคคลในสังคม หลักจริยธรรมขั้นสูงคือ มรรค 8 ซึ่งเป็นอุดมการณ์สูงสุดในพุทธศาสนาและเป็นหนทางไปสู่ความสงบสุขที่สุด คือ นิพพาน ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนมีความรู้ทางด้านจริยธรรมในพุทธศาสนาไม่มากนัก แต่มีค่านิยมทางจริยธรรมเชิงบวกอยู่มาก ซึ่งบ่งบอกถึงความคิด ความรู้สึก และทัศนคติที่ดีงามต่อตนเองและสังคม

นารีรัตน์ สุวรรณวารี (2543, บทคัดย่อ) วิจัยพฤติกรรมจริยธรรม และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม ด้าน



การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ทางด่วน ข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม การเล่นเกมพนัน ภาพอนาจาร บนเครือข่าย และการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการเอื้ออำนวยประโยชน์ระดับมาก ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการใช้ระบบในทางไม่ชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรม การเล่นเกมพนัน และภาพอนาจารบนระบบเครือข่ายอยู่ในระดับน้อย ไม่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยบนเครือข่าย และการก่ออาชญากรรม มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการออกกฎหมาย ส่งเสริมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานและผู้ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอันไม่เหมาะสม

พุทธศาสนานิกชน โดยเฉพาะเยาวชน ยังคงเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยมีทัศนคติว่า พุทธศาสนาช่วยให้สังคมสงบสุข การได้รับการอบรมผ่านครอบครัว หรือชุมชนที่เห็นความสำคัญของศาสนา ช่วยให้เขายังคงมีพฤติกรรมชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมที่ดีต่อไป

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด 5 ดังนี้

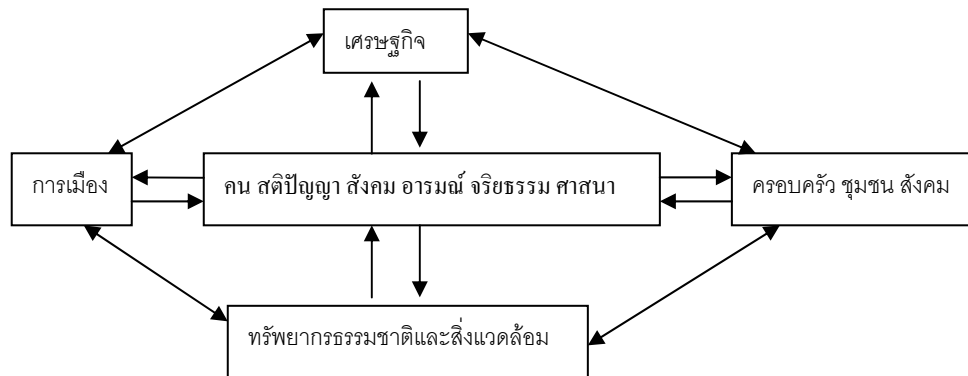
มาตราที่ 73 ข้อ 11.2 ว่า รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดี และความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตราที่ 77 ข้อ 15.1 และ 15.4 ว่ามาตรา 77 รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

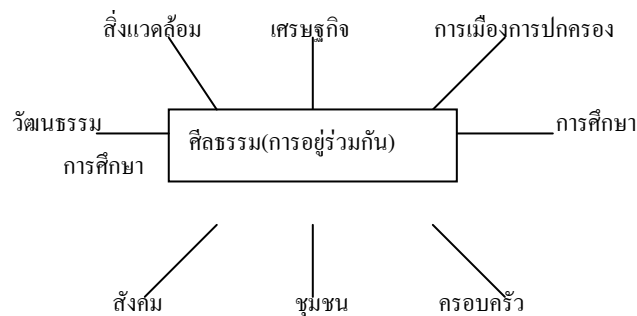
มาตรา 81 ข้อ 7 ข้อ 11.1 และ 11.3 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนานาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ



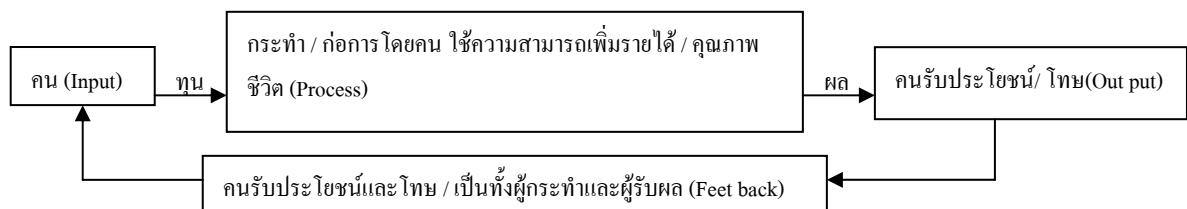
โครงสร้างการบริหาร และการจัดองค์การที่เกี่ยวข้อง



ภาพที่ 1 โครงสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (อรัศธรรม พรหมมะ, ม.ป.ป)



ภาพที่ 2 โครงสร้างการอยู่ร่วมกันหรือศีลธรรมต้องเป็นตัวตั้งของการพัฒนาทุกชนิด (ประเวศ ะสี, 2548)

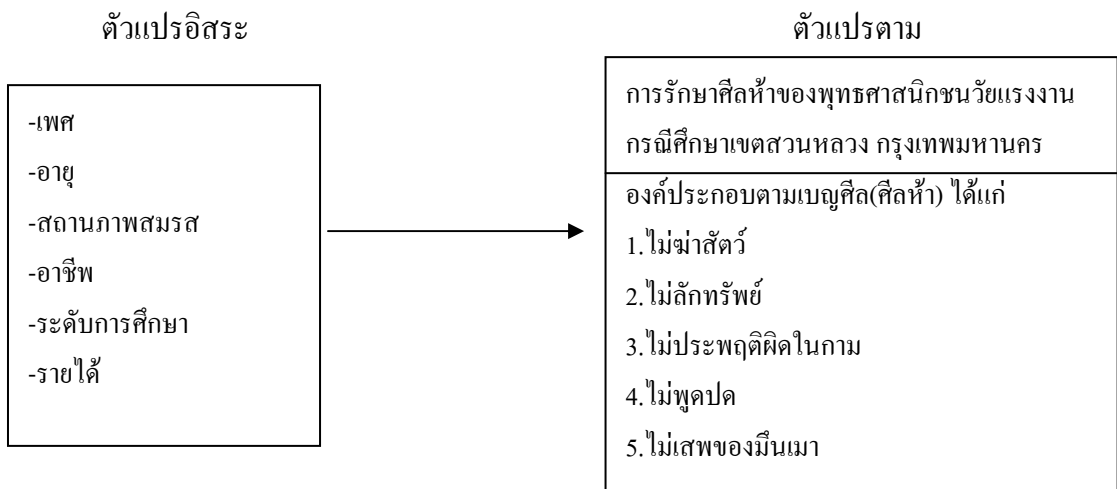


ภาพที่ 3 โครงสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ศตวรรษที่ 21 คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเกิดการ เรียนรู้สู่ปัญญา (ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, 2548)



กรอบการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้ใช้แนวความคิดหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษา เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ใช้อธิบายประกอบด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน ส่วนตัวแปรตามได้แก่ การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน





บทที่ 3

วิธีดำเนินการทำวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การศึกษาข้อมูลวิจัยจากเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลออนไลน์ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับศีลห้าในพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชน อาทิ

1.1. หนังสือพุทธธรรมกับสังคม (ประเวศ วะสี, 2528)

1.2. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาท ที่มีต่อแนวความคิดทางการเมืองการปกครอง (พระศรีสุธรรมเมธี, 2536)

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ พุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ อายุ 15-60 ปี จำนวน 83,776 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน อายุ 15-60 ปี เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ เฉพาะครัวเรือนรอบ 7 วัด ประกอบด้วย วัดใต้ วัดมหาบุษย์ วัดทองใน วัดยาง วัดต้นไทร วัดปากบ่อ วัดขจรศิริ สัณตั้งอยู่ในซอยอ่อนนุชเลขที่รวม 23 ซอยได้แก่ซอย 1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31 33 35 37 39 41 43 และ 45 ประมาณ 14,950 คน ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยเก็บเป็นกลุ่มตัวอย่างซอยละประมาณ 4-5 คน รวม 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (อุทุมพร จามรมาน, 2531, หน้า 30) โดยมีความเชื่อมั่นที่ 95 และความคลาดเคลื่อนเท่ากับ $\pm 10\%$



เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลการรักษาศีลห้า ได้แก่ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่พูดปด ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่เสพของมีนเมา ซึ่งช่วยชี้ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญของการรักษาศีล เพื่อให้ชีวิตของตนสอดคล้องกับสังคมอภิบาลที่ดีได้ (good social governance) คำถามเป็นแบบปลายปิด 21 ข้อและปลายเปิด 5 ข้อ รวม 26 ข้อ โดยประยุกต์จากมาตราส่วนประมาณค่า rating scale 5 ระดับ ตามทฤษฎีของ Likert-Type-Scale Index โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนรายข้อดังนี้

คะแนน 4	หมายถึง	รักษามากที่สุด
คะแนน 3	หมายถึง	รักษามาก
คะแนน 2	หมายถึง	รักษาน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	รักษาน้อยที่สุด

การศึกษารายข้อมีการจัดระดับความคิดเห็นเป็นข้อมูลมาตราเรียงอันดับ (ordinal level) เมื่อต้องการรวมเป็นรายด้านเฉลี่ย ตามทฤษฎี Likert-Type-Scale Index จำต้องคำนวณค่าความถ่วงน้ำหนักเฉลี่ยเป็น 4 ระดับ ช่วงละเท่า ๆ กันดังนี้

3.25-4.00	หมายถึง	รักษามากที่สุด (คะแนนสูงสุด)
2.50-3.24	หมายถึง	รักษามาก
1.75-2.49	หมายถึง	รักษาน้อย
1.00-1.74	หมายถึง	รักษาน้อยที่สุด (คะแนนต่ำสุด)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูล ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และแนะนำในรายละเอียด จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และไปทดลองใช้ (try-out) กับพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน อายุ 15-60 ปี เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ



โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach's reliability coefficient alpha) ได้ค่า (alpha) เท่ากับ 0.72

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2548

วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1 การประมวลผลข้อมูล ให้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS windows (The Statistical Package for the Social Sciences) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

2.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ โดยจำแนกกลุ่มประชากรตาม อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2.2 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติไคร้สแควร์วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบจากค่าร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วย Chi-square test เป็นการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับไม่เกิน .05



บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษารักษาสิลห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน ได้ใช้แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากพุทธศาสนิกชนจำนวน 100 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรักษาสิลห้ำของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	44	44.00
หญิง	56	56.00
รวม	100.0	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 44.00 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 56.00 โดยเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนต่างกันเล็กน้อย



ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ(ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
15 - 25	28	28.00
26 - 35	30	30.00
36 - 45	22	22.00
46 - 60	20	20.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือช่วงอายุ 15-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 ช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.00 และช่วงอายุ 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โสด	53	53.00
แต่งงาน	40	40.00
หย่าร้าง	3	3.00
หม้าย	4	4.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาแต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 40.00 เป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 4.00 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ



ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เจ้าของกิจการห้างร้าน	2	2.00
พนักงานบริษัทเอกชน	31	31.00
ข้าราชการ	9	9.00
รัฐวิสาหกิจ	1	1.00
แม่บ้าน	12	12.00
รับจ้าง	25	25.00
ค้าขาย	7	7.00
นักศึกษา	13	13.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมาคือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.00 เป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.00 เป็นแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 12.00 เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 9.00 และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 7.00 นอกจากนี้เป็นเจ้าของกิจการห้างร้าน คิดเป็นร้อยละ 2 และรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	9	9.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	20.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	28	28.00
อนุปริญญา/ปวส.	9	9.00
ปริญญาตรี	29	29.00
ปริญญาโท	5	5.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาคือระดับมัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 28.00 มัธยมตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับประถมศึกษาและอนุปริญญา/ปวส.คิดเป็นร้อยละ 9.00 เท่ากัน และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ



ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ย

รายได้(บาท)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
800-10,000	60	60.00
10,001-13,000	3	3.00
13,001-16,000	12	12.00
16,001-19,000	5	5.00
19,001 ขึ้นไป	20	20.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 800-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 19,001 บาท และ 13,001-16,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 12.00 นอกจากนี้ มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 16,001-19,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.00 และมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,001-13,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.00

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนปีที่อาศัยในเขตสวนหลวง

จำนวนปีที่อาศัย(ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1-15	48	48.00
16-30	30	30.00
31-45	15	15.00
46-50	7	7.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตสวนหลวง นาน 1-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาอาศัยอยู่ในเขตสวนหลวงนาน 16-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 อาศัยอยู่ในเขตสวนหลวงนาน 31-45 และ 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.00 และ 7.00 ตามลำดับ



ตอนที่ 2 ระดับการรักษาศีลห้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 ระดับการรักษาศีลข้อ 1 ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	การรักษาตามศีลข้อที่ 1	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D	ความหมาย
		รักษา น้อยที่สุด	รักษา น้อย	รักษามาก	รักษามาก ที่สุด			
		จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1	ท่านพยายามละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต	6 (6.00)	15 (15.00)	41 (41.00)	38 (38.00)	3.11	.87	รักษามาก
2	ท่านพยายามเลี้ยงไม่ทำร้ายเบียดเบียนหรือปทุมร้ายผู้อื่นและสัตว์ต่าง ๆ	7 (7.00)	6 (6.00)	32 (32.00)	55 (55.00)	3.35	.88	รักษามากที่สุด
3	ท่านไม่ลองบริโภคเนื้อสัตว์แปลก ๆ เช่น เนื้องู เนื้อสุนัข ไช้หรือไข่นกกระทา เนื้อหรือไข้จระเข้ ฯลฯ	12 (12.00)	6 (6.00)	20 (20.00)	62 (62.00)	3.32	1.03	รักษามากที่สุด
4	ท่านไม่สะสมส่วนหนึ่งของสัตว์มาเป็นเครื่องประดับหรือเครื่องแต่งบ้าน เช่น กระจกสัตว์ ผนัง สัตว์ เขี้ยว งาสัตว์ ฯลฯ	11 (11.00)	6 (6.00)	13 (13.00)	70 (70.00)	3.42	1.00	รักษามากที่สุด
รวมการรักษาตามศีลข้อที่ 1 $\bar{x} = 3.30, S.D = .73$								

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.30$)



ตารางที่ 10 ระดับการรักษาศีลข้อ 2 ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	การรักษาตามศีลข้อที่ 2	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D	ความหมาย
		รักษา น้อยที่สุด	รักษา น้อย	รักษา มาก	รักษามาก ที่สุด			
		จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1	ท่านไม่รับสิ่งของจากผู้อื่นที่ไม่ได้ เอ่ยปากอนุญาตให้	7 (7.00)	6 (6.00)	22 (22.00)	65 (65.00)	3.45	.89	รักษามาก ที่สุด
2	ท่านไม่นำสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติ หรือของส่วนรวมมาเป็นของตน	8 (8.0)	5 (5.0)	14 (14.0)	73 (73.00)	3.52	.91	รักษามาก ที่สุด
3	ท่านไม่ขอให้ข้าราชการช่วยเหลือ ท่าน ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษ ให้	5 (5.00)	13 (13.00)	25 (25.00)	57 (57.00)	3.34	.89	รักษามาก ที่สุด
4	ท่านพยายามไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น	7 (7.00)	4 (4.00)	24 (24.00)	65 (65.00)	.347	.87	รักษามาก ที่สุด
รวมการรักษาตามศีลข้อที่ 2 $\bar{x} = 3.44, S.D = .75$								

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมี
การรักษาศีลข้อ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.44$)



ตารางที่ 11 ระดับการรักษาศีลข้อ 3 ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	การรักษาตามศีลข้อที่ 3	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D	ความหมาย
		รักษา น้อยที่สุด	รักษา น้อย	รักษา มาก	รักษามาก ที่สุด			
		จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1	ท่านซื่อสัตย์ต่อคู่รักและคู่สมรสของท่าน	1 (1.00)	5 (5.00)	23 (23.00)	71 (71.00)	3.64	.62	รักษามาก ที่สุด
2	ท่านไม่ร่วมประเวณีกับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส	5 (5.00)	5 (5.00)	14 (14.00)	76 (76.00)	3.61	.80	รักษามาก ที่สุด
3	ท่านหลีกเลี่ยงที่จะมีกิ๊ก(มีชู้ทางกายหรือใจกับชายหรือหญิงอื่นที่ไม่ใช่คู่รักหรือคู่สมรสของท่าน)	5 (5.00)	10 (10.00)	28 (28.00)	57 (57.00)	3.37	.86	รักษามาก ที่สุด
4	ท่านหลีกเลี่ยงที่จะมีกิจกรรมทางเพศกับหญิงหรือชายบริการ	5 (5.00)	3 (3.00)	10 (10.00)	82 (82.00)	3.69	.76	รักษามาก ที่สุด
รวมการรักษาตามศีลข้อที่ 3 $\bar{x} = 3.57, S.D = .64$								

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.57$)



ตารางที่ 12 ระดับการรักษาสี่ข้อ4 ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	การรักษาตามสี่ข้อที่4	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D	ความหมาย
		รักษา น้อยที่สุด	รักษา น้อย	รักษามาก	รักษามาก ที่สุด			
		จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1	ท่านไม่พูดปดในการใช้ ชีวิตประจำวัน	3 (3.00)	18 (18.00)	52 (52.00)	27 (27.00)	3.03	.75	รักษามาก
2	ท่านไม่พูดคำหยาบ	3 (3.00)	12 (12.00)	58 (58.00)	27 (27.00)	3.09	.71	รักษามาก
3	ท่านไม่พูดส่อเสียดนินทาผู้อื่น	2 (2.00)	17 (17.00)	51 (51.00)	30 (30.00)	3.09	.74	รักษามาก
4	ท่านพยายามที่จะไม่พูดเพื่อเจ้อ	2 (2.00)	18 (18.00)	42 (42.00)	30 (30.00)	3.16	.78	รักษามาก
5	ท่านไม่หลอกผู้อื่นให้เชื่อคล้อย ตามจนเข้าใจผิดจากความจริง	7 (7.00)	6 (6.00)	35 (35.00)	52 (52.00)	3.32	.87	รักษามาก ที่สุด
รวมการรักษาตามสี่ข้อที่4 $\bar{x} = 3.13, S.D = .58$								

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรักษาสี่ข้อ4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.13$)



ตารางที่ 13 ระดับการรักษาศีลข้อ 5 ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	การรักษาตามศีลข้อที่ 5	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D	ความหมาย
		รักษา น้อยที่สุด	รักษา น้อย	รักษามาก	รักษามาก ที่สุด			
		จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1	ท่านไม่ดื่มสุราหรือของมึนเมา ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	8 (8.00)	14 (14.00)	22 (22.00)	56 (56.00)	3.26	.98	รักษา มากที่สุด
2	ท่านไม่ดื่มสุราในช่วงเข้าพรรษา	7 (7.00)	14 (14.00)	16 (16.00)	63 (63.00)	3.35	.96	รักษา มากที่สุด
3	ท่านไม่ดื่มสุราในวันพระ	8 (8.00)	14 (14.00)	16 (16.00)	62 (62.00)	3.32	.99	รักษา มากที่สุด
4	ท่านหลีกเลี่ยงที่จะไม่ดื่มสุราเมื่อ ต้องขับรถ	7 (7.00)	6 (6.00)	9 (9.00)	78 (78.00)	3.58	.89	รักษา มากที่สุด
รวมการรักษาตามศีลข้อที่ 5 $\bar{x} = 3.37, S.D = .87$								

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.37$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานพบว่าให้เหลือเพียง 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่รักษาศีลห้ามากกับน้อย มีสาเหตุดังนี้

1. เนื่องจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในรายชื่อกระดาษกระจาย จึงจำเป็นต้องจัดกลุ่มความคิดเห็นให้ชัดเจนขึ้น
2. เพื่อให้ตัวแปรอิสระ หรือปัจจัยส่วนบุคคลมีความชัดเจน และรวมความถี่ให้มากกว่า 5 ในแต่ละกลุ่มข้อมูล และเพื่อให้เหมาะสมในการทดสอบค่า Chi-square test (χ^2 -test)



สมมติฐานที่ 1 เพศของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	เพศ	
	ชาย	หญิง
รักษาน้อย จำนวน(%)	11 (68.80)	5 (31.30)
รักษามาก จำนวน(%)	33 (39.30)	51 (60.70)
รวมเพศมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2=4.73, Sig =.030^*$		

* $p<.05$

จากตารางที่ 14 เพศของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สมมติฐานที่ 2 อายุของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	อายุ	
	15-35 ปี	36-60 ปี
รักษาน้อย จำนวน(%)	11 (68.80)	5 (31.30)
รักษามาก จำนวน(%)	47 (56.00)	37 (44.00)
รวมอายุมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2=.904, Sig =.342$		

* $p<.05$

จากตารางที่ 15 อายุของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า



สมมติฐานที่ 3 สถานภาพสมรสของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษา
ศีลห้า

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	สถานภาพ	
	โสด	สมรส/หย่า/หม้าย
รักษาน้อย จำนวน(%)	9 (56.30)	7 (43.80)
รักษามาก จำนวน(%)	44 (52.40)	40 (47.60)
รวมสถานภาพมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2 = .081, Sig = .776$		

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 สถานภาพสมรสของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการ
รักษาศีลห้า

สมมติฐานที่ 4 อาชีพของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	อาชีพ	
	เจ้าของกิจการ/ข้าราชการ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท/รับจ้าง
รักษาน้อย จำนวน(%)	7 (43.80)	9 (56.30)
รักษามาก จำนวน(%)	37 (44.00)	47 (56.00)
รวมอาชีพมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2 = .000, Sig = .982$		

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 อาชีพของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า



สมมติฐานที่ 5 ระดับการศึกษาของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	ระดับการศึกษา	
	ประถมต้น-มัธยมปลาย	อนุปริญญา-สูงกว่าปริญญาตรี
รักษาน้อย จำนวน(%)	15 (93.80)	1 (6.30)
รักษามาก จำนวน(%)	42 (50.00)	42 (50.00)
รวมระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2=10.49$, Sig =.001*		

* $p<.05$

จากตารางที่ 18 ระดับการศึกษาของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สมมติฐานที่ 6 รายได้ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการรักษาศีลห้า

ระดับการรักษาศีลห้า	รายได้	
	800-10,000 บาท	10,000-80,000 บาท
รักษาน้อย จำนวน(%)	10 (62.50)	6 (37.50)
รักษามาก จำนวน(%)	50 (59.50)	34 (40.50)
รวมรายได้มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า $\chi^2=.050$, Sig =.824		

* $p<.05$

จากตารางที่ 19 รายได้ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า



สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน

ปัจจัย	วิธีการทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความหมาย
1.เพศ	Chi-Square Test	ยอมรับ	สัมพันธ์กัน
2.อายุ	Chi-Square Test	ไม่ยอมรับ	ไม่สัมพันธ์กัน
3.สถานภาพสมรส	Chi-Square Test	ไม่ยอมรับ	ไม่สัมพันธ์กัน
4.อาชีพ	Chi-Square Test	ไม่ยอมรับ	ไม่สัมพันธ์กัน
5.ระดับการศึกษา	Chi-Square Test	ยอมรับ	สัมพันธ์กัน
6.รายได้	Chi-Square Test	ไม่ยอมรับ	ไม่สัมพันธ์กัน

จากตารางที่ 20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศและระดับการศึกษาของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในประเด็นคำถามปลายเปิด ได้ให้กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะการรักษาศีลห้า เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ศีลข้อ 1 ไม่ฆ่าสัตว์

1. ไม่ฆ่าสัตว์ที่ไม่ใช่อาหาร สัตว์สงวน
2. มีจิตสำนึกว่าเราเป็นสัตว์เหมือนกัน มี 1 ชีวิตเท่ากัน
3. หันมารับประทานมังสะวิรัติเพื่อสุขภาพ
4. ใช้ธรรมะสอนให้คนมีใจเมตตา

ศีลข้อ 2 ไม่ลักทรัพย์

1. สร้างค่านิยมไม่นำเอาของผู้อื่นมาเป็นของเรา
2. ไม่ใช้จ่ายเกินตัว พอใจ พอเพียงในสิ่งที่ตนมี
3. ใช้ธรรมเป็นเครื่องมือในการสอนให้รักษา เช่น ศีลห้า

ศีลข้อ 3 ไม่ประพฤติผิดในกาม

1. ซื่อสัตย์ต่อคนรัก / รักเดียวใจเดียว
2. ใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือในการสอนให้รักษา เช่น ถือศีลห้า



3. ไม่ควรล่วงละเมิดทางเพศกับหญิงหรือชายที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตน
4. นึกถึงครอบครัว ลูก

ศีลข้อ 4 ไม่พูดปด

1. พูดจริงทำจริง ซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตน ทำตามทีพูดให้ได้
2. พูดแต่ความจริงที่ไม่ทำให้ผิดใจกัน
3. ไม่ควรพูดโกหกจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น
4. ใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือในการสอนให้รักษา เช่น ถือศีลห้า

ศีลข้อ 5 ไม่เสพสุรา ของมึนเมา

1. เมาไม่ขับ
2. งดการผลิตและจำหน่ายสุรา
3. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุรา



บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษาการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน ได้แก่ ศีลข้อ1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ3 เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม ศีลข้อ 4 เว้นจากการพูดปด และศีลข้อ5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย 2.) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน ในปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ 3.) เสนอแนะแนวทางทางการแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อปรับปรุงการรักษาตามศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ พุทธศาสนิกชนวัยแรงงานอายุ 15-60 ปี ที่อยู่ในซอยอ่อนนุชเลขที่ 23 ซอย เฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างซอยละ 4-5 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการรักษาศีลห้า และข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลมาหาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยตามอายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จากนั้นทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติไคร้สแควร์วิเคราะห์เปรียบเทียบจากค่าร้อยละ แล้วจึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยไคร้สแควร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับไม่เกิน .05

สรุปผลของการศึกษา

1. พุทธศาสนิกชนรักษาศีลข้อ1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ3 เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม และศีลข้อ5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัยในระดับมากที่สุด ส่วนศีลข้อ 4 เว้นจากการพูดปดมีการรักษาในระดับมาก
2. เพศและระดับการศึกษาของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า ส่วนอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้า
3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อปรับปรุงการรักษาตามศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้ โดยขอยกมาเฉพาะลำดับแรกดังนี้
 - 3.1 การรักษาศีลข้อ1 ไม่ฆ่าสัตว์ที่ไม่ใช่อาหาร สัตว์สงวน
 - 3.2 การรักษาศีลข้อ2 สร้างค่านิยมไม่นำเอาของผู้อื่นมาเป็นของเรา
 - 3.3 การรักษาศีลข้อ3 ซื่อสัตย์ต่อคนรัก รักเดียวใจเดียว
 - 3.4 การรักษาศีลข้อ4 พูดจริงทำจริง ซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตน ทำตามที่พูดให้ได้



3.5 การรักษาศิลข้อ5 เมาไม่ขับ

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นในภาพรวมของการรักษาศิลห้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รักษาศิลในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาศัยใกล้วัดชอยอ่อนนุชเลขคี ที่ตั้งอยู่ติดกันมากถึง 7 วัด แต่ละวัดมีการจัดกิจกรรมแทบทุกเดือน ไม่ว่าจะเป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา หรือเทศกาลงานบุญต่าง ๆ โดยมีป้ายประกาศ และการกระจายเสียงของวัด เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานบุญคึกคัก โดยเฉพาะวันมหาบูชา (วัดแม่ناقพระโขนง) และวัดยางที่ประดิษฐานของหลวงพ่โต ซึ่งมีผู้นับถือมาก สอดคล้องกับวิจัยของหรรษา เลหาเสริกุล (2535) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมทางพุทธศาสนาในปริมาณสูง เป็นผู้ที่มีความเชื่อทางพุทธศาสนา และปฏิบัติทางพุทธศาสนาสูง

2. การที่วัดที่ตั้งในชอยอ่อนนุชเลขคี มีจำนวนมาก และต่างจัดเทศกาลงานบุญตลอดทั้งปี ด้วยการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว อาจทำให้พุทธศาสนิกชนบริเวณนั้นได้รับการขัดเกลาทางจิตใจมากกว่ากลุ่มอื่น สอดคล้องกับวิจัยของมรกต สิงห์แพทย์ (2521) ที่วิจัยพบว่าพุทธศาสนา และปรัชญาประชาธิปไตยต่างวางรากฐานอยู่บนศรัทธา ในความมีเหตุผลและสติปัญญาของมนุษย์เชื่อว่ามนุษย์สามารถเลือกตัดสินใจกระทำในทางที่ถูกที่ควรได้ หากมีความเข้าใจ และได้รับคำชี้แนะอย่างถูกต้อง

3. การที่พุทธศาสนิกชนมีโอกาสร่วมกิจกรรมทางศาสนา อาจทำให้พุทธศาสนิกชนรู้สึกว่าเป็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา จึงทำให้ระดับการรักษาศิลของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ วรเดชะคงคา (2534) ที่พบว่าการศึกษาทางศาสนาสามารถเปลี่ยนจิต ลักษณะวินัยในตนเอง ทักษะคิดต่อพุทธศาสนา ทักษะคิดเชิงจริยธรรม และรับรู้ต่อการละเมิดศีลห้าให้สูงขึ้นได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะแก่องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในองค์กร และผู้ที่สนใจในการศึกษาการรักษาศิลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาล หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างจริงจัง ด้านพฤติกรรมของพุทธศาสนิกชน โดยการประชาสัมพันธ์ และให้การศึกษา กับองค์กรท้องถิ่น และองค์กรการศึกษา เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้พุทธศาสนิกชนตระหนักถึงต้นเหตุของปัญหาสังคม เกิดค่านิยมในการรักษาศิลห้า เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกันอย่างยั่งยืน



2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1. ภาครัฐควรเชิดชูสนับสนุนการพัฒนาชุมชนหรือบุคคลตัวอย่างทุกระดับในการรักษา ศิล โดยมีการค้นหาบุคคลตัวอย่างอยู่ตลอดเวลา สร้างแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนกระตือรือร้นในการ เห็นคุณค่าของการรักษาสิลห้ำ ที่ตนเองจะได้รับผลจากการกระทำดี ลบภาพลักษณ์ “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”

2.2. จัดโครงการอบรมพุทธศาสนิกชนในรูปแบบที่ทันสมัย มีกิจกรรมที่ให้พุทธศาสนิกชน ได้แสดงออก ในการร่วมตระหนักถึงปัญหาสังคมในชุมชนของตนเอง และร่วมรับผิดชอบหาทาง แก้ไข และกระจายข่าวให้ผู้อื่นในชุมชนได้รับทราบ และตระหนักร่วมกัน

2.3 ไม่ยอมรับผู้ประพฤติตนผิดศีลธรรม หรือผิดครรลองครองธรรมเข้าร่วมกลุ่ม หรือ เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชน เช่น ชมรมนักพัฒนาเพื่อนตะวันออกร่วมกับแกนนำอาสา รักรัษณ์ถิ่นภาคตะวันออก ต.บางสระแก้ว จ.จันทบุรี (2548, ออนไลน์) ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เกิด ความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ด้วยการพลิกฟื้นทุนทางสังคมมาสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น โดยลดเล็กรายมุข เช่น เหล้า บุหรี่ การพนัน รวมถึงลดถึงพฤติกรรมที่สร้างความเสื่อมทั้งหลาย มาเป็น เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างเครือข่ายกองทัพแห่งธรรม

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1. หากองค์กร หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจต้องการศึกษาหัวข้อการรักษา สิลาห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงานต่อไป อาจจะศึกษาวิจัยในเขต หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อ เปรียบเทียบผลที่ได้รับ

3.2. อาจจะศึกษาในเชิงคุณภาพด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึก



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- กองนโยบายและแผนวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2543). *จุดมุ่งหมาย และพันธกิจ, บทสรุปสำหรับผู้บริหารและประเด็นสำคัญเชิงนโยบายในการจัดทำร่างแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2547, 15 มีนาคม). *สัมมนาการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์นำเสนอความรุนแรงทางวัฒนธรรม*. นสพ.มติชน, 27 (9502).
- การพระพุทธศาสนา. (2548). *เอกสารวิจัยทัศนพันธกิจและกลยุทธ์*. ม.ป.พ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2547, 8 สิงหาคม). *สื่อลามก*. นสพ.มติชน, 27 (9645).
- คุณฤดี สัตถาวรพงศ์, ดร. (2532) *สังคมพระพุทธศาสนา ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.
- ทักษิณ ชินวัตร, ร.ต.ท. (2547, 19 ธันวาคม). *เอกสารนโยบายและเป้าหมาย เมืองไทยแข็งแกร่ง*. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- เทวตานุสสติเทศน์. (2522, 6 ตุลาคม). *วิถีธรรม*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.thewayofdhamma.org>
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. (2546). *ยุทธศาสตร์สร้างสรรคพลังแผ่นดินเพื่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. (2548). *โครงสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ศตวรรษที่ 21 คนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาเกิดการเรียนรู้สู่ปัญญา*. บรรยายการเรียนการสอนวิชาการพัฒนาประเทศไทย. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นารีรัตน์ สุวรรณวารี. (2543). *พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประจักษ์ ก๊กก้อง. (2542). *บทบาทและอิทธิพลของสื่อภาพยนตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมเลียนแบบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวชิรวิทย์ มหาสารคาม*. มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ประทีป ปานนิล. (2523). *ทัศนคติของพระนิสิตต่อพุทธจักรในเชิงการเมือง ศึกษาเฉพาะองค์การคณะสงฆ์ การเผยแผ่ธรรมะ และพิธีกรรม*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.



- ประเวศ วะสี, ศ.นพ. (2528). *พุทธธรรมกับสังคม*. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ประเวศ วะสี, ศ.นพ. (2547, 27 เมษายน). เสวนาเราจะเพิ่มรักลูกหลานได้อย่างไร. *นสพ.ไทยรัฐ*, 55 (16867).
- ประเวศ วะสี, ศ.นพ. (2548, 18 กุมภาพันธ์). *คุณธรรม-จริยธรรม ระเบียบวาระแห่งชาติ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม*. โครงการรวมพลังก่อสร้างกระแสคุณธรรม, กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
- ปราณี ศิริจันทร์พันธ์, ดร. (2540). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อพุทธศาสนา ในระหว่างพ.ศ. 2530-2540*. คณะมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2541). *การพัฒนาที่ยั่งยืน*. มูลนิธิพุทธธรรม. กรุงเทพฯ : ธนรัช.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2546). *ปัญหา-หมวด 5. พจนานุกรมพุทธศาสตร์*. ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่12). กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา (ฤทธิมหันต์). (2536). *มนุษย์นิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.
- พระราชนิเวศรังสี (เทศก์ เทสรังสี). (2545, 4 พฤศจิกายน). *จดหมายข่าว*. คัมภีร์ปัญญาวิศิษฎ์. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.84000.org/webboard/view.php?No=548>
- พระศรีสุธรรมเมธี (สุเทพ สุสุดธมฺโม). (2536). *อิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีต่อแนวความคิดทางการเมืองการปกครอง ของพระเจ้าลิไท ศึกษาเฉพาะกรณีไตรภูมิพระร่วง (เตภูมิกถา)*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.
- พระอรรถกถาจารย์ (พระราชวรมุนี). (2528). *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ*. (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เพื่อนตะวันออก. (2548, 5 มิถุนายน). *ย้อนรอยครบ 2 ปี ชุมชนเป็นสุขภาคตะวันออก*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.banpensuk.com/information.asp?ContentId=164>
- ไพรัช วรรณวงศ์. (2543). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ภาวะสังคมไทยไตรมาส4 พ.ศ.2547 และภาพรวมสังคมไทยปี 2547. (2548, 14 มีนาคม). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- มรกต สิงห์แพทย์. (2521). *ลักษณะประชาธิปไตยในพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.
- รายงานการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2544 และ 2547. (2548). *พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.



วรรณะ บรรจง. (2536). *ลักษณะทางศาสนา และพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทย จากชุมชน
แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.

วิรัช ภูมิทองกุล. (2548, 14 มีนาคม). *GNH กับเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ*. ผู้จัดการออนไลน์. เข้าถึง
ได้จาก : <http://www.manager.co.th/Columnist/ViewNews.aspx?NewsID=9480000035867>

วิโรจน์ นาคชาติ, ผศ. (2542). *ค่านิยมทางจริยธรรมของเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ภาควิชาปรัชญา. คณะมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

สติปัญญา. (2548, 13 พฤษภาคม). แชร้ลูกโซ่, *นสพ.ไทยรัฐ*, 56 (17279).

สถิตคดีทั่วราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2548). *ตารางคดีอาชญากรรมในช่วงปี พ.ศ.
2544-2546*. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจ.

สนธิ ภูมิทองกุล. (2548, 21 พฤษภาคม). *เมืองไทยรายสัปดาห์*. โมนิน 9 ทวี, ผู้จัดการออนไลน์.
เข้าถึงได้จาก : <http://manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9480000067447>
&Page=3

สุภาพร พิศาลบุตร. (2545). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินติ้ง.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2543). *บทความการเมืองว่าด้วยการถวายนามจงรักภักดี*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้
จาก : http://www.ffc.or.th/pacarayasara/paca3_27/loyalty1.htm

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
(2548, 8 สิงหาคม). *พฤติกรรมกบฏโศครา เบียร์ และสารเสพติดของเยาวชนที่กระทำผิด
กฎหมาย และถูกควบคุมตัวให้มาฝึกอบรมในสถานพินิจฯ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อนหญิง.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2548). *วิสัยทัศน์ และพันธกิจ*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thaibuddhist.net:90/plan/function.pdf>

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2548). *มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและ
ลูกจ้างส่วนราชการสังกัดรัฐสภา*. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก :
<http://www.parliament.go.th/moral>

สำราญ วรเทศะคงคา. (2534). *การฝึกอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณะ ของนักเรียนที่เข้า
โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดม่วง เขตหนองแขม*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธ
ศาสตร์.

หรรษา เลหาเสรีกุล. (2535). *ลักษณะทางพุทธศาสนา และลักษณะทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียน
วัยรุ่นใน ร.ร.พุทธศาสนวันอาทิตย์*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.



อนุสรณ์ ธรรมใจ, ดร. (2546, 22 มีนาคม). การขยายตัวของเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ 2 มุมมองใหม่.

(ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q1/article2003march26p1.htm>

อภิชัย พันธเสน. (2548, 1 มีนาคม). รู้จักพุทธเศรษฐศาสตร์ มองเศรษฐศาสตร์ในมุมที่ลุ่มลึก

ผู้จัดการออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <http://www.manager.co.th/MetroLife/>

[ViewNews.aspx?NewsID=9480000030108](http://www.manager.co.th/MetroLife/ViewNews.aspx?NewsID=9480000030108)

อรัศธรรม พรหมมะ, ดร. (ม.ป.ป.). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แนวเศรษฐศาสตร์กับมานุษยนิยมต่าง

กันอย่างไร. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.geocities.com/putai/ps707>

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, ศ.ดร. (2531). การสู่มตัวอย่างทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พันนี้

พับบลิชซิง.

เอแบค. (2548, เมษายน). ความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชน ต่อวันครอบครัวและวัยผู้สูงอายุ.

กรุงเทพฯ : เอแบคโพลล์.



ภาคผนวก



แบบสอบถาม

เรื่องการรักษาศิลาห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบปัญหาพิเศษของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เรื่องการรักษาศิลาห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรักษาตามศิลาห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการรักษาศิลาห้ำของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

2. คำตอบของท่านผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ผู้ตอบไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล และคำตอบหรือความคิดเห็นอันใด จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์เป็นภาพรวมเพื่อการวิจัย และจะนำผลที่ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความช่วยเหลือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้



ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
เพียงคำตอบเดียว

1. เพศ () 1.ชาย () 2.หญิง

2. อายุ.....ปี (นับจำนวนปีเต็ม)

3. สถานภาพ () 1.โสด () 2.แต่งงาน () 3.หย่าร้าง
() 4.หม้าย () 5.อื่นๆ ระบุ.....

4. อาชีพ () 1.เจ้าของกิจการห้างร้าน () 2.พนักงานเอกชน/บริษัท () 3.ข้าราชการ
() 4.รัฐวิสาหกิจ () 5.แม่บ้าน () 6.รับจ้าง
() 7.ค้าขาย () 8.อื่นๆ ระบุ.....

5. ระดับการศึกษาสูงสุด () 1.มัธยมศึกษาตอนต้น () 2.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
() 3.อนุปริญญา/ปวส. () 4.ปริญญาตรี () 5.ปริญญาโท
() 6.ปริญญาเอก () 6.อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยประมาณ.....บาท/เดือน

7. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนนี้เป็นเวลา.....ปี (นับจำนวนปีเต็ม)



ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรักษาตามศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน

กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย(✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ระดับความคิดเห็น

รายการ	รักษา มาก ที่สุด	รักษ า มาก	รักษา น้อย	รักษา น้อย ที่สุด
ศีลข้อที่ 1 “เว้นจากการฆ่าสัตว์”				
1.1 ท่านพยายามที่จะละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต				
1.2 ท่านพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำร้ายเบียดเบียนหรือปทุมร้ายผู้อื่นและสัตว์ต่างๆ				
1.3 ท่านไม่ลองบริโภคเนื้อสัตว์แปลก ๆ เช่น เนื้องู เนื้อสุนัข เนื้อหรือไข่นกกระทาเนื้อเตุ เนื้อหรือไข่จระเข้ ฯลฯ				
1.4 ท่านไม่สะสมส่วนหนึ่งของสัตว์มาเป็นเครื่องประดับหรือเครื่องแต่งบ้าน เช่น กระดุกสัตว์ หนังสัตว์ เขี้ยว งาสัตว์ ฯลฯ				
ศีลข้อที่ 2 “เว้นจากการลักทรัพย์”				
2.1 ท่านไม่รับสิ่งของจากผู้อื่นที่ไม่ได้เอ่ยปากอนุญาตให้				
2.2 ท่านไม่นำสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติหรือของส่วนรวมมาเป็นของตน				
2.3 ท่านไม่ขอให้ข้าราชการช่วยเหลือท่าน ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษให้				
2.4 ท่านพยายามไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น				
ศีลข้อที่ 3 “เว้นจากการประพฤติผิดในกาม”				
3.1 ท่านซื้อสัตว์ต่อคู่รักหรือคู่สมรสของท่าน				
3.2 ท่านไม่ร่วมประเวณีกับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส				
3.3 ท่านหลีกเลี่ยงที่จะมีกิ๊ก (ชู้ทางกายหรือใจกับชายหรือหญิงอื่น ที่ไม่ใช่คู่สมรสหรือคู่รักของท่าน)				
3.4 ท่านหลีกเลี่ยงที่จะมีกิจกรรมทางเพศกับหญิงหรือชายบริการ				
ศีลข้อที่ 4 “เว้นจากการพูดปด”				
4.1 ท่านไม่พูดปดในการใช้ชีวิตประจำวัน				
4.2 ท่านไม่พูดหยาบคาย				



รายการ	รักษา มากที่สุด	รักษ า มาก	รักษา น้อย	รักษา น้อย ที่สุด
4.3 ท่าน ไม่พูดต่อเสียด นินทาผู้อื่น				
4.4 ท่านพยายามที่จะ ไม่พูดเพื่อเจ้อ				
4.5 ท่าน ไม่พูดหลอกผู้อื่นให้เชื่อคล้อยตาม/เข้าใจผิดจากความจริง				
ศีลข้อที่ 5 “เว้นจากการดื่มสุราของมึนเมา”				
5.1 ท่าน ไม่ดื่มสุราหรือของมึนเมาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน				
5.2 ท่าน ไม่ดื่มสุราในช่วงเข้าพรรษา				
5.3 ท่าน ไม่ดื่มสุราในวันพระ				
5.4 ท่าน หลีกเลี่ยงที่จะ ไม่ดื่มสุราเมื่อต้องขับรถ				

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน
กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะของท่านในการรักษาตามศีลห้า เพื่อช่วยไขปัญหาสังคม

ศีลข้อที่ 1 ไม่ฆ่าสัตว์ คุณเห็นว่าควรทำอย่างไรจึงจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคม

.....

ศีลข้อที่ 2 ไม่ลักทรัพย์ คุณเห็นว่าควรทำอย่างไรจึงจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคม

.....

ศีลข้อที่ 3 ไม่ประพฤติผิดในกาม คุณเห็นว่าควรทำอย่างไรจึงจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคม

.....

ศีลข้อที่ 4 ไม่พูดปด คุณเห็นว่าควรทำอย่างไรจึงจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคม

.....

ศีลข้อที่ 5 ไม่เสพของมึนเมา คุณเห็นว่ารักษาอย่างไรจึงจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคม

.....



ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ

ชื่อ-สกุล	อชิษฐาน พุดศิลป์ศักดิ์กุล
วัน / เดือน / ปีเกิด	8 สิงหาคม 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	94 ซอยอ่อนนุช 27 สุขุมวิท 77 แขวง/เขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2540-2541 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ น.ศ.ฝึกงานฝ่ายการเจ้าหน้าที่
- พ.ศ. 2542-2543 บริษัทไทยสแตนเลสรีไซเคิล จำกัด ตำแหน่ง Admin assistant
- พ.ศ. 2544-2548 บริษัท แฟมิลี่ ไดรค จำกัด ตำแหน่ง senior writer
- พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน บริษัท ไอแอมมาร์เก็ตติ้ง จำกัด ตำแหน่ง บรรณาธิการบริหาร

วุฒิการศึกษา

- พ.ศ. 2537-2540 ปริญญาตรี ด้านสังคมศาสตร์ สาขาพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- พ.ศ. 2542-2542 ประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษศาสตร์ การวิทยุ-โทรทัศน์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พ.ศ. 2548-2549 ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา